

*Göteborgs universitet
Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG)
Medie- och kommunikationsvetenskap*

Lika värde – men inte lika rättigheter?

*En kvalitativ innehållsanalys av hur tidningen "Världen idag" skriver
om homosexualitet.*

Erika Hansson
C-uppsats
Fördjupningskurs, vårterminen 2006
Handledare: Karin Fogelberg

Abstract:

- Titel:** Lika värde – men inte lika rättigheter?
- Författare:** Erika Hansson
- Kurs:** Fördjupningskursen i Medie- och kommunikationsvetenskap
- Termin:** Vårterminen 2006
- Syfte:** Syftet är att beskriva hur tidningen *Världen idag* skriver om homosexualitet
- Metod:** Kvalitativ innehållsanalys (ECA)
- Material:** Artiklar från "Världen idag" mellan den 23 jan-2 maj, 2006
- Huvudresultat:** De som främst kommer till tals är de journalister som skriver för tidningen, samt olika röster inom kyrkan. De som kommer till tals inom kyrkan är från flera olika samfund och organisationer.

Synen på homosexualitet präglas av den heteronormativa normen där homosexualitet ses som en avvikande sexualitet som jämförs med den "normala" heterosexualiteten. Sexualitet beskrivs även återkommande i ett "vi" – "de"- perspektiv, där heterosexualitetens "vi" är överordnad homosexualitetens "de". Återkommande ifrågasätts, kritiseras eller fördöms homosexualitet. Då synen på homosexualitet förankras i den kristna tron beskrivs det exempelvis som ett avfall från bibeln och emot Guds ord. I ett fåtal fall förekommer en alternativ syn, men belyses då mycket kortfattat.

Oftast kopplas diskussionen om homosexualitet till kyrkan och den kristna tron. Svenska kyrkans liberala hållning till homovälsignelser är här centralt, men även kd och ärkebiskopsvalet diskuteras återkommande.

TACK!

Ett stort tack vill jag här passa på att rikta till min handledare Karin Fogelberg, för ett stort stöd och engagemang i sin handledning.

Erika Hansson
Göteborg 2006-05-29

1. Inledning

Det finns ett stort behov av en offensiv kristen tidning som kan utgöra en motkraft till den värdeförvirring som idag präglar vårt samhälle. Vi är övertygade om att en sådan pressröst efterlyses inte bara av många kristna, utan också av breda medborgargrupper som oroas över samhällsutvecklingen (Ruben Agnarsson, "Världen idag": s VD och grundare).

Vi lever i dag i ett modernt samhälle. Ett samhälle där fasta strukturer och traditioner luckras upp. Ett samhälle där normer och värderingar flyter. Ett samhälle där kyrkan¹ alltmer kommit att tappa sin starka auktoritära position. Denna förändring har lett till att människan idag står inför oändligt många valmöjligheter. Möjligheter som kan innebära både frihet och spänning, men även ett kaos och en vilshenhet. Det är i detta samhälle tidningen "Världen idag" verkar. Med sina över 9000 tidningsprenumeranter, samt nättidningen sprids deras kristna budskap i ett samhälle där kristendomens plats inte längre är självklar.

Homosexualitet har varit ett flitigt debatterat ämne inom kyrkan och åsikterna är splittrade. Hur ska man förhålla sig till samkönat äktenskap? Ska homosexuella få adoptera? Under kyrkomötet 2005 beslutades att Svenska kyrkan skulle införa välsignelseakt för homosexuella par. Ett beslut som välkomnades av många, men som även väckt ett starkt ifrågasättande. Är detta verkligen rätt enligt Guds Ord?

I ett internt uppslag från JMG fanns ett intresse på att få en studie genomförd av den kristna tidningen "Världen idag". Orsaken var att det från olika håll höjts kritiska röster mot tidningen där den påstås stå i nära relation med Livets Ord. Dessutom har det även väckts upprörda känslor över hur tidningen skriver om kontroversiella ämnen, där homosexualitet är ett av dem. Den 15:e maj i år skriver David Berglund en debattartikel i DN, där han kopplar ihop "Världen idag" med den kristna höger som han visserligen menar inte är stor, men som börjat att samarbeta och ropa allt högre. Detta väcker min nyfikenhet. Finns det några belägg för dessa påståenden? Genom en kvalitativ innehållsanalys ska jag gå texterna på djupet för att finna svar på denna fråga. Uppsatsens syfte är att beskriva hur tidningen *Världen idag* skriver om homosexualitet.

Genom mitt teoretiska perspektiv *senmodernitet* sätter jag in mitt studieobjekt i den samhällskontext den idag verkar. Jag tror att tidningen kan ses som en form av "motståndsrörelse" mot det alltmer avkristnade och liberaliserade samhälle vi idag lever i. Ett samhälle där det helt enkelt inte handlar om *att* förhålla sig till denna omvandling, utan *hur*. Här arbetar "Världen idag" för att bevara och i viss mån även få tillbaka de gamla kristna

¹ Med kyrkan menas i denna uppsats kyrkan i stort, om jag inte nämner något specifikt samfund. Då jag i mitt teoretiska perspektiv *Senmodernitet* beskriver sekulariseringen handlar det om kyrkan både inom och utanför Sverige, medan för övrigt rör det sig om kyrkan inom Sveriges gränser.

värderingar som i dagens samhälle alltmer kommit att försvinna. En av de värderingar är den heteronormativa normen, vilket innebär att kärleksrelationen mellan kvinnan och mannen lyfts fram som det enda rätta. Då jag ska titta på hur tidningen skriver om homosexualitet blir det därför även relevant att göra det utifrån queerteorin med dess centrala begrepp heteronormativitet, för att på så vis studera om tidningen utgår ifrån denna norm.

Det inledande citatet är hämtat från tidningens hemsida där Agnarsson belyser tidningens uppgift. Hur tar sig då "Världen idag" an sin uppgift som en motkraft till dagens värdeförvirring? Hur gestaltar de sin mediala makt och möjlighet till att väcka opinion? Hur väljer de att skriva om homosexualitet? Det är det jag nu ska studera.

Studiens nästkommande kapitel beskriver *homosexualitet* inom olika kontexter. Vidare beskrivs *kristna medier* med fokus på tidningen "Världen idag". I kapitel tre presenteras mina teoretiska utgångspunkter *senmodernitet* respektive *queerteori*. Kapitlet avslutas med en sammanfattning där jag belyser vad jag främst velat få fram med detta kapitel. Kapitel fyra består av *syfte och frågeställningar*, där jag även formulerat en fördjupad problemformulering. Därefter kommer *metod- och materialkapitlet* där jag redogör för den metod och det material studien utgår ifrån, samt hur jag gått tillväga under forskningsprocessens gång. Nästa kapitel presenterar *resultat och analys*. Här varvas exempel från texterna med en beskrivning och analys utifrån de teoretiska perspektiven. I slutet av kapitlet görs dessutom en utförligare och sammanfattande analys utifrån mina två teoretiska perspektiv, som avslutas konkret i mina frågeställningar. I kapitlet efter förs en *avslutande diskussion*, följt av det sista kapitlet som består av en *sammanfattning* av hela uppsatsen.

2. Bakgrund

Detta kapitel tar upp information som kan vara bra att ha med sig i bagaget då man läser studien. I första delen börjar jag med en beskrivning av *homosexualitet*. Eftersom studien just undersöker hur ”Världen idag” skriver om homosexualitet, anser jag att det är ett ytterst relevant ämne att få information om innan man fortsätter sin läsning. Denna del börjar med avsnittet *homosexualitetens historia*, där en historisk överblick via födelsen av begreppet homosexualitet presenteras, samt hur homosexuella genom tiderna har betraktats och behandlats. Vidare beskrivs *homosexualitet inom Sverige* och viktiga årtal som förändrat homosexuellas rättigheter presenteras. Slutligen tar ett avsnitt upp *homosexualitet inom kyrkan*. Här beskrivs hur homosexuellas situation inom kyrkan sett och ser ut, och den splittring som fortfarande råder.

Kapitlets andra del tar upp *kristna medier*. Detta är viktigt eftersom det sätter in studieobjektet ”Världen idag” i sin kontext av kristna medier. Avsnittet *kristna medier i Sverige* ger en överblick av kristna medier överlag i Sverige. I avsnittet *kristna nyhetstidningar i Sverige* lyfts de största kristna nyhetstidningarna fram, så man får kunskap om vilka andra kristna nyhetstidningar som ”Världen idag” delar plats med. Sista avsnittet ger en mer djupgående information om tidningen *Världen idag*, där man får både en historisk överblick av tidningen samt övrig information om tidningen och vad den innehåller. Detta blir viktigt att ha med sig för den läsare som inte känner till tidningen, eller vet väldigt lite om den.

2.1 Homosexualitet

Bakgrundens första del som handlar om homosexualitet delas här in i tre avsnitt, *homosexualitetens historia*, *homosexualitet i Sverige*, *ur ett juridiskt- och samhällsperspektiv*, samt avslutningsvis *homosexualitet inom kyrkan*.

2.1.1 Homosexualitetens historia

Begreppet homosexualitet myntades 1869 av en ungersk journalist vid namn K M Benckert. Begreppet ersatte då andra benämningar, som ”sexuell inversion” och ”konträr sexualkänsla”. Då man talar om homosexualitets- begreppets innebörd har de två inriktningar. Dels har homosexualitet kommit att betyda kärlek och/eller sexuella relationen mellan män. Detta är hämtat från latinets homo, som betyder människa eller man. Den definition som innebär kärlek och/eller sexuella relationer mellan personer av samma kön är däremot hämtat från grekiskans homo, som betyder samma (Carlsson, 2000:25).

Homosexualitet går att spåra långt tillbaka i tiden, även om det då gick under andra benämningar. Redan i den grekiska sagan nämns hur samkönad förälskelse uppstår. I det

antika Grekland beskrivs hur både gudarna Zeus och Apollon, som var två av de främsta, hade förhållanden med andra män. Den grekiske filosofen Platon såg på homosexualitet som både beundransvärt och något att sträva efter. Homosexualitet beskrivs som en mer ädlare och upphöjd sexualitet, vilket ligger långt ifrån vår västerländska uppfattning idag.

Via kristendomen kom dock uppfattningen om homosexualitet att förändras markant. I Bibeln talas det fördömande om homosexuella män, både i det gamla och nya testamentet. (Vad gäller kvinnlig homosexualitet finns det ej tydligt uttryckt i bibeln, dock är det handlingen som det talas om, det vill säga fördömandet av samkönad sexualitet, vilket gör det tillämpligt även på homosexuella kvinnor., Reimers & Lindström, 2000:75). Till följd av detta började homosexuella att bestraffas på 400-talet, den tid då härskarna över romarriket kristnades. Klimatet för homosexuella hårdnade de kommande århundradena. På 1100-talet införde påven Innocentius III dödsstraff på *sodomi*, vilket var den benämningen som då rädde på sexuell synd, där homosexualitet ingick. Århundradet efter spred sig dödstraffet vidare inom de flesta av de Europeiska länderna (Bohman, 1995:35-39).

Under Renässansen på 1500- talet föddes nya ideal och normer och en liberalisering ägde rum som bland annat kom att handla om sexualitet. Under 1600- och 1700- talet kom straffen för sodomi att bli mer och mer milda. Dödsstraff förekom fortfarande, men inte alls i lika stor utsträckning som tidigare och det krävdes ofta att man gjort sig skyldig till något mer än sodomi för att dömas till döden. På 1800- talet fortsatte denna liberalisering med ökad tolerans. Samma århundrade avkriminaliserades homosexuella handlingar, med start i Frankrike. Detta innebar dock inte att homosexuella fick det lätt. Psykiatri och medicin började forska om homosexualitet och resultatet blev att homosexualitet benämndes som ett sjukdomstillstånd, där de sjuka betraktades som perversa (Bohman, 1995:43-45)

2.1.2 Homosexualitet i Sverige, ur ett juridiskt- och samhällsperspektiv

Likt övriga länder har homosexuella i Sverige inte haft det lätt. 1864 skedde trots allt en förändring, där dödsstraffet avskaffades och straffen för sexuella avvikelser mildrades. Bilden av den sexuella avvikaren som sjuk trappas dock upp. I Sverige nämndes homosexualitet för första gången 1894 i en medicinsk tidskrift vid namn *Hygiea*. Referatet som var skrivet av den tyske suggestionsterapeuten Schrenk-Notzig, rörde hans slutsatser om hypnotisk behandling för sexuella psykopater (Rosenberg, 2002:30). Dock förekom homosexualitet långt tidigare liksom i övriga världen, begreppet satte dock in de homosexuella i en specifik grupp.

Nedan följer en kronologisk presentation av viktiga årtal som förändrat homosexuellas rättigheter i Sverige.

1944 avkriminaliserades ömsesidiga homosexuella förbindelser mellan vuxna.

1950 bildades den första organisationen för homosexuellas rättigheter i Sverige – Riksförbundet för sexuellt likaberättigade (RFSL).

1973 uttalade riksdagen att homosexuell samlevnad är en från samhällets synpunkt fullt acceptabel samlevnadsform.

1979 avskaffade Socialstyrelsen homosexualitet som sjukdomsbegrepp.

1987 förbjöds näringsidkare och myndighetspersoner att diskriminera homosexuella.

1988 infördes lagen om homosexuella sambor. Den gav sambor av samma kön i stort sätt samma rättigheter och skyldigheter som heterosexuella sambor.

1995 infördes lagen om registrerat partnerskap, det vill säga en slags motsvarighet till borgerligt äktenskap.

1999 förbjöds diskriminering på grund av sexuell läggning i arbetslivet. Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) inrättades.

2002 förbjöds diskriminering på grund av sexuell läggning avseende studenter på universitet och högskolor.

2003 förbjöds hets mot homosexuella som grupp.

2003 infördes i regeringsformen en skyldighet för det allmänna att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning.

2003 erkändes det homosexuella föräldraskapet, bland annat genom att homosexuella gavs möjlighet att prövas som adoptivföräldrar.

2003 infördes en gemensam könsneutral sambolag med lika rättigheter och skyldigheter för homo- och heterosexuella sambor.

2003 infördes en bredare civilrättslig diskrimineringsförbudslag som även omfattar tillhandahållande av varor, tjänster och bostäder.²

2005 infördes att lesbiska par får rätt till insemination, via assisterad befruktning på sjukhus (Seppänen Sterky, 2005:276).

2006 infördes lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, även kallad "barn och elevskyddslagen" (HomO, 2006:3).

Så sent som i april trädde alltså den senaste lagen i kraft, som då gällde skyddandet av elever som diskrimineras eller kränks, till exempel för sin sexuella läggning. Vidare förhandlingar för att ytterligare stärka homosexuellas rättigheter pågår. På ungefär 60 år har homosexualitet gått från att ha betraktas som kriminellt och sjukt till att få alltmer rättigheter. Hur har det då sett ut inom kyrkan? Hur ser den på homosexualitet? Det är det vi nu skall titta närmare på.

2.1.3 Homosexualitet inom kyrkan

Precis som samhället betraktat homosexuella som både kriminella och sjuka så har även kyrkan visat hur de ser på homosexuella som någonting onaturligt. Främst har detta belagts i att samkönad sexualitet går emot både natur och skapelseordningen (Reimers & Lindström, 2000:15). I den tidiga kyrkan var celibat ett ideal. Det dröjde dock inte länge förrän homosexualitet började bestraffas (runt 400-tal som står i avsnittet *homosexualitetens historia*). Denna bestraffning stödde sig på Moselagens könsmoral. Genom tiderna har straffet för homosexualitet förändrats, från upptrappning till dödsstraff för att senare inta ett mildare förhållningssätt.

Dock är inte åsikterna om homosexualitet enhetligt inom kyrkan idag. Det finns en enorm bredd, där ställningstagandena varierar kraftigt både mellan olika samfund, men även inom samma kyrka. Inom Svenska kyrkan har diskussionen avseende hur kyrkan ska förhålla sig till

² http://www.homo.se/upload/homo/pdf_homo/homosexuellasrattigheter.pdf (2006-04-16)

homosexualitet varit flitig de senaste decennierna och åsikterna har varit varierande. Detta resulterade i att svenska kyrkans teologiska kommitté via ett viktigt möte diskuterade frågan om homosexualitet och huruvida Svenska kyrkan skulle ställa sig i denna fråga. Svenska kyrkan menar att det finns en problematik med att människor uppfattar kyrkan som ”avkristnad”, då de idag i förhållande till flera andra samfund har en liberal och öppen syn på homosexuella och dess rättigheter. Dock menar de att trots den spännvidd av åsikter som råder inom kyrkan så är det viktigt att kyrkan har en enig utgångspunkt vad de står för i stort idag. Den utgångspunkt de kommit fram till är att:

Kyrkan har inga skäl att fördöma och skuldbelägga en homosexuell orientering och bör därför inte understödja verksamhet som försöker "bota" homosexuella. Däremot bör kyrkan obevekligt och aktivt motverka alla former av våld mot och trakasserier av homosexuella och enligt grunderna i sin människosyn främja gemenskap tvärs över diskriminerande gränser.³

Prästen och forskaren Kajsa Ahlstrand talar om hur någonting har skett inom Svenska kyrkans synsätt på homosexualitet de senaste decennierna. Från en fördömande prägel kan man inom kyrkan idag se en alltmer förstående inställning till homosexualitet. Dock är det fortfarande mycket kvar innan kyrkan bekänner ”heteronormativitet⁴ som synd”, som hon säger, men att homosexualitet idag diskuteras så pass öppet är en stor förändring i sig som vi inte sett inom kyrkan förut (Reimers & Lindström, 2000:62).⁵

Svenska kyrkans liberala syn delas som sagt inte av alla samfund. Livets Ords⁶ församling är ett exempel på ett samfund som tar tydligt avstånd från homosexualitet. Församlingen som grundades 1983 anser att homosexualitet är synd och någonting som kommer via djävulen. Homosexualitet är, enligt församlingens pastor Ulf Ekman, ingenting som ska accepteras (R&S, 1986:49).

Homosexuella har genom tiderna haft en svår situation även om deras rättigheter och acceptans överlag förbättras, både utom Sverige, inom Sverige och inom kyrkan. Fortfarande kan vi dock se en dynamik inom kyrkans förhållningssätt till homosexualitet, där liberala och konservativa strider för sin sak. Hur denna splittring kommer att se ut i framtiden går endast att spekulera i. Med denna bakgrund om homosexualitet ska vi nu titta närmare på den andra delen i bakgrunds- kapitlet som handlar om *kristna medier*.

³ http://www.svenskakyrkan.se/utredningar/samtalsdokumentet_homosexuella_i_kyrkan/hela_texten-11.htm (2006-04-23)

⁴ Med heteronormativitet menas här att heterosexualitet uppfattas som det normala, givna och förväntade. All annan sexualitet blir därför konstig. En mer utförlig diskussion om heteronormativitet kommer att föras i avsnittet om *heteronormativitet* i teorikapitlet

⁵ För vidare läsning om homosexualitet inom kyrkan rekommenderas Lindström (2005).

⁶ En mer utförlig beskrivning av livets ord ges i avsnittet om ”religionens plats i det senmoderna samhället”, i teorikapitlet. Här lyfts det endast upp som ett exempel för att visa på olika inställningar till homosexualitet inom kyrkan.

2.2 Kristna medier

Bakgrundens andra del tar upp kristna medier, via avsnitten *kristna medier i Sverige*, *kristna nyhetstidningar i Sverige*, samt avslutningsvis studieobjektet *Världen idag*.

2.2.1 Kristna medier i Sverige

Den kristna medievärlden i Sverige består av både radio- TV och tidningar. Det finns även ett kristet publicistförbund och en kristen medieutbildning.⁷ Avsnittet avser att täcka in det främsta utbudet inom den kristna mediearenan. Dock finns det alltid en möjlighet att jag kan ha missat något viktigt. Jag har hämtat min information ifrån det kristna publicistförbundet (KP) som fungerar som ett forum för kristna medier. Jag har även sökt vidare, främst på Internet, men endast funnit en ytterligare mediekanal, som varit relevant att presentera avseende kristna medier.⁸ Det kristna publicistförbundet är både välkänt och etablerat vilket gör att jag har svårt att tro att de skulle ”missa” och presentera något av de stora etablerade kristna medierna. Detta talar för att jag fått med det viktigaste. Dessutom måste man någonstans dra en gräns över vad som är relevant att ta upp här. Det finns till exempel diverse kristna magasin, tidskrifter och övriga mindre tidningar som är kristna, och som har mer eller mindre spridning inom Sverige. Dock är ”Världen idag” en etablerad nyhetstidning och detta gör att det främst blir de större nyhetstidningarna som blir relevanta att lyfta fram.

Det *kristna publicistförbundet* (KP) är ett kristet forum för både journalister och andra medieintresserade. Här kan man få reda på ”senaste nytt” inom den kristna mediearenan. Deras syfte är att synas och att de kristna frågorna ska få ett ökat inflytande i media. De vill även ge stöd åt de kristna som kämpar för att kunna stå för sin tro på olika arbetsplatser. Fokus ligger på debatten om tro och journalistik, men även att väcka intresse inom profana kontexter.⁹

Kaggeholms folkhögskola är en kristen medieutbildning tillhörande pingströrelsen, som ligger i Stockholm. Den startade 1945 och har medieutbildningar inom journalistik respektive television.¹⁰ Det *kristna radionätet* (KRN) är en riksorganisation för kristen radio i Sverige. Det är en ideell förening som funnits sen 1992. I föreningen ingår cirka 70 medlemmar där de flesta är närradiosändande församlingar, spritt över alla olika samfund. Övriga medlemmar är organisationen och institutioner, med en förankring i kristen tro.¹¹ *IBRA* är en kristen missionsverksamhet och svenska pingströrelsens internationella radio. De arbetar för att förmedla budskapet om Jesus Kristus. I slutet av 40-talet beslutade Sveriges Radio, då vid namn Radiotjänst att pingstvännerna inte längre fick medverka i radio. Då föddes idéerna om att starta en kristen radiostation och på 50-talet blev

⁷ <http://www.kp.nu> (2006-04-05)

⁸ Denna övriga mediekanal är kanal 10, som startade förra året. På grund av att den fortfarande är i sitt startskede och inte än hunnit bli väletablerad, så skulle det kunna förklara varför KP ännu inte lagt in den i sitt forum.

⁹ Ibid.

¹⁰ <http://www.kaggeholm.nu> (2006-04-05)

¹¹ <http://www.krn.se> (2006-04-05)

detta verklighet. Sedan årsskiftet 2006 är IBRA en del av Pingst - fria församlingar.¹² *TV-Inter* är svenska pingströrelsens internationella TV. De arbetar för att förmedla kristen tro via ljud/bild. På detta sätt hoppas de nå fram till ”nutidsmänniskan”. De samarbetar med olika samfund, församlingar och kristna för att nå ut till så många som möjligt.¹³ *Kanal 10* är en nordisk TV-kanal som startade 2005 och som sänder kristen TV på både svenska och danska. Denna kanal strävar efter att göra kristen TV som påverkar Sverige.¹⁴

2.2.2 Kristna nyhetstidningar i Sverige

Då jag sökt information om följande tidningar har jag främst använt mig av deras respektive hemsidor. Jag har där letat mig fram inom diverse rubriker för att finna den information som nedan presenteras. Detta gör att jag fått upp otaligt mycket olika Internet- adresser, vilket blir svårt att referera till. Därför väljer jag att referera till hemsidans adress och inte att exakt specificera alla de olika adresser jag får inom varje tidning. Nedan följer en kortfattad presentation av de största kristna nyhetstidningarna vi finner på den svenska mediemarknaden idag.

Broderskap är en tidning ledd av kristna socialdemokrater. Den har funnits sedan 1928, vilket även var året innan förbundet ”Sveriges kristna socialdemokraters förbund” bildades.

Tidningen kommer ut en dag i veckan (52 nummer/år) och utgivningsdagen är fredagar. Idag är tidningen en nyhetstidning med fokus på kultur, politik och religion.¹⁵

Dagen första nummer kom ut 1945. Då var syftet att vara en motkraft till sekulariseringen. Dagen är en dagstidning som vill vara en arena för alla församlingar och samfund att tala om kristna värderingar och tro. Evangelikal kristen tro är grunden i den opinionsbildning som förs i tidningen. Tidningen är dock bred och täcker även in ämnen som kultur och sport. Tidningen kommer ut tis-fre och har en genomsnittlig upplaga på 19400 exemplar per utgåva. Den ger även ut livsstilsmagasinet *Svenska Journalen* och magasinet *Petrus*.¹⁶

Hemmets vän startade 1893 inom svenska missionsförbundet och är idag en tidning som kommer ut med cirka 50 nummer per år. Utgivningsdagen är torsdagar. 2005 hade tidningen en genomsnittlig upplaga på 13 400 exemplar. Hemmets Vän vill stödja kristna värderingar i samhället och spegla det som sker inom politik, kristna rörelser och ideella organisationer. Nyheterna ska beröra.¹⁷

Kyrkans Tidning är svenska kyrkans tidning som granskar allt som rör kyrkans verksamhet, men även andra religioner. Det tar även ställning i aktuella samhällsfrågor utifrån kyrkans

¹² <http://www.ibra.se> (2006-04-05)

¹³ <http://www.tvinter.se> (2006-04-05)

¹⁴ <http://www.kanal10.se/index.php?svenska> (2006-04-28)

¹⁵ <http://tidningenbroderskap.se> (2006-04-05)

¹⁶ <http://www.dagen.se> (2006-04-05)

¹⁷ <http://www.hemmetsvan.se> (2006-04-08)

kristna tro. Tidningen har funnits sedan 1982 och hade enligt tidningsstatistik (TS) 2004 en genomsnittlig upplaga på 45 700. Tidningen kommer ut 46 gånger per år.¹⁸

Stridsropet är frälsningsarméns tidning och startade för så länge sen som 124 år sedan. Tidningens uppgift är att vara en tidning som väcker intresse vad gäller kristen tro och livsfrågor, men även om Frälsningsarmén. Normalt sett ligger den genomsnittliga upplagan på 8000 per nummer, förutom tre nummer per år som ligger runt 10 000. Tidningen kommer ut 24 gånger per år.¹⁹

Sändaren är baptist- och missionskyrkans tidning och kommer ut varannan vecka (25 nr/år). Enligt tidningsstatistik låg den genomsnittliga upplagan 2004 på 12 500 exemplar per nummer. I tidningen är tron i fokus, i alla dess situationer. Tidningen vill både bidra till avkoppling, men även till engagemang och provokation.²⁰

Trons värld är ”tidningen för väckelse och andligt liv”. Första numret kom ut 1988, då hade de 4000 prenumeranter. Under 90-talet har dock denna upplaga ökat till mer än det dubbla, och den genomsnittliga upplagan sägs ligga på mellan 8000 till 10 000 exemplar per nummer. Tidningen är en 14-dagars-tidning som kommer ut med 23 nummer per år. Sedan 2004 ägs tidningen av Nya Dagen.²¹

Med denna presentation ser man att det finns en etablerad kristen mediearena inom Sverige, med kopplingar till flera olika samfund. Inom denna arena finner vi även tidningen ”Världen idag”, vilken jag nu ska göra en djupare presentation utav.

2.2.3 Tidningen *Världen idag*

Tidningen *Världen idag* är en allmänkristen²² tidning som kom ut första gången i september 2001. Tidningen började som veckotidning, men sedan maj 2004 kommer tidningen ut tre dagar i veckan där utgivningsdagarna är måndag, onsdag och fredag.²³ Det var i samband med tredagarsutgivningen som tidningen även kom i nätupplaga. Tidningen drivs som ett aktiebolag, med 900 ägare. Majoriteten av dem är privatpersoner, men även församlingar, företag och organisationer är delägare.²⁴ Sedan starten har upplagan ökat kontinuerligt och ligger idag en bra bit över 9000 exemplar. I januari 2006 låg upplagan enligt tidningsstatistik (TS) på 8900, till skillnad från föregående år då januari upplaga låg på 8100 exemplar. Detta är en ökning med 9.9% (Agnarsson, 2006-02-24). De som tar del av tidningen beräknas dock vara cirka 30 000 då det förekommer att flera läser en tidning, samt de som tar del av den via nätet.²⁵

¹⁸ <http://www.kyrkanstidning.se> (2006-04-05)

¹⁹ helena.waldemarsson@fralsningsarmen.se (2006-04-07)

²⁰ <http://www.sandaren.se> (2006-04-08)

²¹ <http://www.tronsvarld.se> (2006-04-08)

²² Tidningen tillhör alltså inte något specifikt samfund. Istället är det en bredd av kristna samfund och organisationer både skriver i, och läser tidningen.

²³ <http://www.varldenidag.se/?tid=5&sessId=Ap7tPufW&mid=48&b=1> (2006-04-05)

²⁴ Världen idag; redaktion, per telefon (2006-04-26)

²⁵ Ibid.

Tidningen består av fyra redaktörer, med bakgrund från olika kristna samfund:

- Carin Stenström (Svenska Kyrkan) är chefredaktör.
- Ruben Agnarsson (Livets Ord) är tidningens grundare och VD. Han är även redaktionschef och ansvarig utgivare.
- Mats Tunehag (Svenska Missionskyrkan) är redaktör utrikes.
- Hans- Göran Björk (Evangeliska Fri- kyrkan) är redaktör med huvudansvar för bilagan ”Världen idag Näringsliv” som utkommer en gång i månaden. Bilagan riktar sig till företag, där tidningen väljer ut specifika områden de främst rapporterar om i olika nummer. De åker dit och gör reportage och marknadsför sig på så sätt för nya områden och företag.

I andra medier har ”Världen idag” blivit starkt förknippad med Livets Ord, någonting de själva inte håller med om. De menar att detta rykte grundar sig i att grundaren Ruben Agnarsson startade tidningen, då Livets Ord lade ner sin tidning. Syftet var dock inte att starta en ny tidning för Livets Ord utan att det behövdes fler tidningar för att göra den kristna rösten hörd i samhällsdebatten.²⁶ Som VD: n Ruben Agnarsson själv säger:

” Det finns ett stort behov av en offensiv kristen tidning som kan utgöra en motkraft till den värdeförvirring som idag präglar vårt samhälle. Vi är övertygade om att en sådan pressröst efterlyses inte bara av många kristna, utan också av breda medborgargrupper som oroas över samhällsutvecklingen.”

För att få en inblick i tidningens upplägg skall jag nu presentera dess olika delar. En del heter *opinion* och den består av både ledare, kommentarer och debatt. Det är i denna del vi även finner de insändare som tidningen publicerar. Nyheterna har tre huvudsakliga avdelningar, vilket består av *Sverige, kristna världen* och *världen*. Tidningen tar alltså inte endast upp kristna nyheter utan skildrar vad som händer för övrigt i Sverige och världen i stort. Mycket av tidningen består av egna *reportage* och det förekommer även *krönikor*. Tidningen innehåller även delar som *kultur, ung* och *uppbyggelse*²⁷, men samtliga delar förekommer inte i alla nummer. Ibland läggs som exempel fokus på de unga (fredagar), i ett annat nummer tar uppbyggelse mer plats och så vidare.

Delen *vardag och familj* tar upp förlovningar, bröllop, födda och döda. Här kan man även läsa annonser av olika prylar/möbler, bostadsuthyrning, platsannonser och mycket mer. Som i de flesta tidningar finns TV-tablån med och är placerat sist. Som jag nämnt består tidningen av mycket reportage, men de använder sig även av telegram från TT (Tidningarnas Telegrambyrå).

²⁶ Världen idag; kundtjänst., per telefon (2006-04-06)

²⁷ Med uppbyggelse menas kristen förkunnelse., Världen idag; red., per telefon (2006-04-26)

3. Teoretiskt perspektiv

I detta kapitel kommer mitt teoretiska perspektiv att presenteras, vilket består av *senmodernitet* och *queerteori*. Varför har jag då valt dessa två perspektiv? När man ska ta sig an ett studieobjekt är det viktigt att ställa sig frågan hur man vill göra detta. En fråga man då kan ställa sig är; vad är mitt studieobjekt ett fall utav? Jag anser att "Världen idag" är ett fall av religiöst inriktade medier i det senmoderna samhället, där normer och värderingar flyter. Där fyller den ett syfte för de människor som uppskattar att en tidning vågar ta ställning för konservativa²⁸ kristna värderingar, som i dagens samhälle alltmer kommit att försvinna. På grund av detta blir ett av mina teoretiska perspektiv *senmodernitet*. Dessutom tror jag att "Världen idag" är ett fall av de mediebilder av homosexualitet som figurerar i det heteronormativa samhälle vi lever i. Ett samhälle som trots sin karaktär av att alltmer luckra upp fasta levnadsmönster, ändå inte behandlar heterosexuella och homosexuella lika. Därför blir mitt andra teoretiska perspektiv *queerteori*.

Senmodernitet beskrivs först i ett historiskt perspektiv genom att beskriva *det senmoderna samhället*.²⁹ På så sätt får man en kortfattad inblick i den moderniseringsprocess som ligger bakom det senmoderna samhället. Nästa avsnitt diskuterar *sekulariseringen*, vilket innefattar den process som kom att sätta religionen alltmer i periferin. Det tredje avsnittet om *senmodernitet* diskuterar *religionens plats i det senmoderna samhället*. Fokus här ligger på "kristen höger". Efter det kommer ett avsnitt om *mediernas roll i det senmoderna samhället*, där mediernas olika roll och plats i dagens samhälle diskuteras. Avsnittet innehåller även en del om mediebilder av homosexualitet.

Queerteori börjar med avsnittet *vad är queer och queerteori?*, där en historisk genomgång ges av vad queer och queerteori är. Här lyfts queerbegreppets historia fram, samt vad queerteorin ägnar sig åt. Det andra avsnittet diskuterar ett nyckelbegrepp inom queerteori, vid namn *heteronormativitet*. Här ges en genomgång av vad heteronormativitet står för och hur det kan kopplas till ett sexualitetens "vi och de", samt narrationens (berättelseteknikens) "binära oppositioner". Kapitlet avslutas med avsnittet *sammanfattning av teoretiskt perspektiv*. Här knyts kapitlet ihop och beskriver de övergripande drag som teorikapitlet velat belysa.

²⁸ Med konservativ menas här att inta en gammalkristen hållning, det vill säga att man vill gå tillbaka till de kristna värderingar som var rådande innan det senmoderna sekulariserade samhället.

²⁹ Mitt teoretiska perspektiv *senmodernitet* handlar om västvärlden. Det är alltså det senmoderna samhället i väst, sekulariseringen i väst och så vidare som här presenteras.

3.1 Senmodernitet

Det teoretiska perspektivets första del tar upp senmodernitet, via avsnitten *det senmoderna samhället*, *sekulariseringen*, *religionens plats i det senmoderna samhället*, samt avslutningsvis *mediernas roll i det senmoderna samhället*.

3.1.1 Det senmoderna samhället

Att vara modern är att befinna sig i en miljö som utlovar äventyr, makt, glädje, växt förvandling av oss själva och världen — och som samtidigt hotar att förstöra allt vi har, allt vi känner till, allt som vi är (Berman 1995:13).

Modernitetens inträde i samhället kom att innefatta stora förändringar. Via moderniseringsprocessen har samhället genomgått både industrialisering, urbanisering, avtraditionalisering, sekularisering och svagare familjeband. Fasta normer och värderingar har luckrats upp och satts ur spel. Detta har dock inte skett över en natt. Man kan gå långt tillbaka i tiden för att skönja början på det som skulle komma att bli det samhälle vi lever i idag (Berman, 1995:13-15). Då moderniteten är en så pass omvälvande men även utbredd process som täcker flera sekel, så kommer jag att göra en ytterst avgränsad redogörelse här. Dessutom är det framförallt den senare delen av moderniteten som är relevant för min studie, därför kommer fokus att ligga på just *senmodernitet*.

Att skilja mellan sen- och postmodernitet är minst sagt ett debatterat och diskuterat område. Att senmoderniteten är den senare delen av moderniteten kan man urskilja på dess namn, men exakta årtal för den är i princip omöjlig att fastställa. Detsamma gäller en exakt definition av vad som ingår i begreppet. Det finns oändligt många uttryckta åsikter om detta, men även denna diskussion kommer att ligga utanför denna uppsats. Det jag vill lyfta fram handlar istället om de övergripande drag som präglar det senmoderna samhället och hur det påverkar hur vi lever idag.

Det senmoderna samhället präglas av en rad nya möjligheter för människan. I och med att gamla fasta auktoriteter och strukturer förlorat sin styrka står människan inför många val där hon inte har någon annan än sig själv att luta sig mot. Detta kan både vara innebära frihet och kaos.

Sociologen Anthony Giddens drar paralleller med en skilsmässa då han talar om att leva i det senmoderna samhället.³⁰ Utifrån en sociologisk skilsmässostudie vid namn *Second Changes* lyfter han fram resultat som även går att tillämpa på människans plats i det senmoderna samhället. Ett par som genomgår en skilsmässa genomgår i princip alltid en svår period, även

³⁰ Jag utgår här från Giddens bok *Modernitet och självvidentitet*, då jag beskriver det senmoderna samhället. Detta därför att jag finner att han på ett tydligt och kortfattat sätt beskriver de övergripande drag som präglar det senmoderna samhället. Dock finns mycket litteratur och flera forskare som ägnat sig åt detta område. För vidare läsning rekommenderas Giddens, A (1996), Bergman, M (1995), Berger, P (1974)

om de inte haft ett lyckligt äktenskap. Uppbrottet blir ofta svårare ju längre man varit gifta, då man varit med om mycket och format livet efter varandra. Paret har sett en framtid tillsammans, och haft en trygghet i att alltid ha varandra. Då detta slås i spillror rasar den framtidssyn man hade byggt upp. Det kan vara svårt att motivera sig, att se framåt, både kortsiktigt och långsiktigt och livet kan kännas meningslöst. Man känner sig både utelämnad, ensam och vilsen, då den egna identiteten var starkt knuten till sin partner. Hur ska jag leva nu? Vad ska jag göra med mitt liv? Den nya situationen kan dock även innebära möjligheter. Genom att bygga upp ett eget liv och en egen identitet kan individen göra förändringar som den inte trodde var möjlig. Detta kan gälla både nya relationer, ny stolthet och kompetens med mera. Därigenom kan skilsmässan föra med sig något positivt då nya dörrar öppnas som inte skulle ha skett inom äktenskapet (Giddens, 1999: 19-21).

Hur menar då Giddens att detta hänger samman med människans plats i det senmoderna samhället? Jo, likt ett uppbrott från ett äktenskap har det senmoderna inneburit att människan blir tvungen att skapa sin egen identitet utan att vila sig på någon annan. Fasta strukturer och normer finns inte längre utan det är upp till var och en och välja sin livsstil. Likt äktenskapets uppbrott kan individen känna sig utelämnad och vilsen i denna senmoderna värld. Att inte ha ett rättesnöre kan bli både ångestfullt och skrämmande... men även spännande. De nya möjligheterna kan skapa en frihetskänsla och innebära positiva möjligheter som endast är möjligt i ett senmodernt samhälle. Du kan styra ditt liv på ett helt nytt sätt, där ingen rättar in dig efter strikta ramar (Giddens, 1999: 21-24).

Som jag ovan nämnt har alltså det senmoderna samhället kommit att präglas av en rad förändringar. Förändringar som alla i sig är spännande att diskutera, med som inte det finns utrymme eller relevans för i denna uppsats. Det jag nu kommer att gå närmare in på handlar därför om *sekulariseringen*, då det är denna process som försatt religionen och kyrkan alltmer i samhällslivets periferi. Det är i denna samhällssituation "Världen idag" nu verkar inom.

3.1.2 Sekulariseringen

Likt moderniseringsprocessen i stort, spänner även sekulariseringen över flera sekel. Sekulariseringen innebär att kyrkan alltmer kommit att tappa sin makt och centrala plats i samhället. Den startade redan under renässansens tid, men även upplysningen blev en viktig tidsepok för denna förändring. Sekulariseringsprocessen satte människan i centrum som skapelsens herre, en plats som förut varit tilldelad Gud. Kulturen kom att bli "världslig" och samhället byggde inte längre på religiösa principer som tidigare. De lagar som inrättades och utvecklade kultur och samhällsliv, var inte styrda av religiösa trossatser. Den symbios som förekommit mellan religionen och världen hade splittrats, och det var istället vid sidan av världen som religionen kom att existera. I och med denna förändring blev religionen inte längre en angelägenhet för alla människor. De som sökte sig dit blev de som önskade få sitt religiösa behov uppfyllt. Religionen tappade helt enkelt stora delar av sin auktoritet, vilket

nådde sin kulmen då religionen privatiserades och inte längre var en del av staten. (Tergel, 2001: 403).

Giddens talar om tre aspekter som visar på hur samhället har genomgått en sekularisering. Dels kan man se hur medlemsantalet i kyrkosamfund minskat markant. De aktiva kyrkobesökarna har dalat, både vad gäller gudstjänster och diverse religiösa ceremonier.

Man kan även se hur kyrkan har tappat sin makt och sitt inflytande. Då man ser tillbaka i historien har kyrkan innehaft en makt, både socialt ekonomiskt och politiskt. Detta har förändrats i det samhälle vi lever i idag. Kyrkan har inte alls samma prestige som förut. Visst finns det undantag, men på en övergripande samhällsnivå har kyrkans utveckling alltmer gått till att tappa sin inflytesrika position. Många kyrkor står idag fallfärdiga och tomma.

Slutligen tar Giddens även upp människors tro och värderingar, något han menar också tappat styrka i och med sekulariseringen. ”De flesta människor tror helt enkelt inte längre på att vardagens värld är befolkad av andliga eller gudomliga väsen”, som han säger. Vidare poängteras att även om det idag förekommer religiösa krig i världen, så är desto fler krig orsakade av politiska och ekonomiska konflikter. Dock påpekar Giddens att tro och värderingar kan vara svåra att mäta. Alla de som gått i kyrkan behöver inte ha gjort det av religiösa skäl utan det kan likväl ha att göra med traditionen och sociala konventioner. Precis som de som inte gått i kyrkan likväl kan ha en tro. Att sekulariseringen ändå har dämpat människans religiositet menar han trots allt att man kan påstå (Giddens, 1998:499-501).

Kyrkan har alltså tappat sitt fäste på många punkter i samhällslivet. Dock har detta som jag tidigare nämnt varit en sedan länge pågående process. För att se till Sverige så var det inte förrän 1951 som blev det religionsfrihet, ett årtal som inte känns alltför avlägset. Via religionsfrihet kunde man nu lämna kyrkan utan att gå med i något nytt samfund (Giddens, 1998:495). År 2000 skildes dessutom kyrka och stat åt, vilket innebär att svenska kyrkan idag är ett fritt trossamfund.³¹

Vad har det senmoderna sekulära samhället inneburit för religionen? Jag ska nu gå in på hur religionen förhållit sig till det senmoderna samhället.

3.1.3 Religionens plats i det senmoderna samhället

Finns det då ingen plats för religionen längre? Som ovan nämnts råder det inget tvivel om att religionen förlorat stora delar av sin maktposition och auktoritet. Giddens menar dock att trots att vi idag lever i ett modernt samhälle, så betyder det inte att det inte finns några traditioner kvar. Religionen har som sagt tappat mycket av sin auktoritära utbredning i samhället men den lever ändå kvar tills viss del. Det är snarare så att den fått dela med sig av sin auktoritära plats till andra nya auktoriteter, som idag främst består av olika expertiser. Den

³¹ http://www.svenskakyrkan.se/om_ar_svk_historia.asp (2006-04-26)

stora skillnaden då man talar om auktoriteter från förr och nu består i att ingen auktoritet idag täcker in samtliga områden. Samhället är fullt av expertiser som uttalar sig i olika frågor, där religionen utgör en av dem (Giddens, 1999: 230-231).

Då man talar om religionen i det senmoderna samhället är det lätt att tro att den endast är på väg att tappa mark, men så är inte fallet. Det är inte bara så att den håller sig kvar så gott den kan, utan den blommar även upp igen (Giddens, 1999: 230).

Religionens återkomst visar på att det andliga även idag fyller en viktig funktion i människors liv. Till exempel så har nyandliga rörelser som till exempel *New Age*³² fått många anhängare under de senaste decennierna. Detta har gjort att *New Age* av vissa kommit att klassas som vår tids nya världsreligion (Hammer, 1997:15). Det inte enbart nya former av religion som gjort att religionen åter blommat upp. Jag skulle kunna lyfta fram otaliga exempel på hur religionen blommat upp inom olika trosinriktningar.³³ För att hålla mig inom relevanta ramar väljer jag dock att fokusera på kristendomens uppblomning, då studieobjektet för denna uppsats är en kristen tidning i ett kristet land.

Debatten i Sverige har kommit att förknippa tidningen ”Världen idag” med församlingen *Livets Ord* och att vara en tidning för den kristna högern, någonting det själva inte vill stå bakom.³⁴ Argumenten bottnar främst i hur tidningen skriver om kontroversiella ämnen som homosexualitet, abort med mera, men även att tidningens grundare och VD kommer från *Livets ord*. Detta väcker för mig en nyfikenhet att titta närmare. Kan man finna en kristen höger- anda hur de rapporterar om homosexualitet? Jag kan naturligtvis varken anta eller veta detta innan jag studerat materialet, men genom att lyfta fram den forskning som finns på området kristen höger i Sverige kan jag då jag startar min analys finna om det finns några kopplingar i värderingar om homosexualitet eller inte. Därför ska vi nu titta närmare på den kristna högern i Sverige och hur de talar om homosexualitet.

Kristen Höger i Sverige

Den kristna högern har ett stort fäste i USA och de senaste decennierna har det börjats spekulera i huruvida det även finns en kristen höger i Sverige. Till skillnad från *New Age* som utvecklats en ny form av andlighet vill den kristna högern gå tillbaka till en mer

³² Den andliga rörelsen *New Age* är i princip omöjligt att definiera. Den täcker ett enormt fält, där det gemensamma är andlighet i någon form. Som religionshistorikern Olav Hammer säger: ”Med *New Age* brukar man beteckna en hel grupp av olika idéer, system, tekniker och företeelser som vid en första anblick verkar ha lite gemensamt (Hammer, 2000:18).

³³ För vidare läsning: Hammer, O (1997), Wennergren, K (1993)

³⁴ Via bloggar, och övrig information då jag sökt om tidningen *Världen idag* på nätet, så målas ofta denna bild upp. Detta har väckt mitt intresse. Varför förknippas de med *Livets Ord*? Det är skälet till att jag skrivit ett avsnitt om kristen höger för att i min analys ha underlag att diskutera om det finns någon relevans i de samhällsdebatten påstådda kopplingarna mellan ”Världen idag”- *Livets ord*, och kristen höger i stort.

konservativ kristendom, något de anser ha försvunnit i det sekulariserade samhället. Finns det då någon kristen höger i Sverige och hur ser den i så fall ut?

På mitten av 80-talet gjordes en studie vid religionssociologiska institutet i Stockholm (där ett flertal författare medverkade) och de ställde sig frågan huruvida det vuxit fram en kristen höger i Sverige. De menade på att man kunde skönja en kristen höger och tog konkreta exempel på det via församlingen *Livets ord*, respektive förebedjarrörelsen *förebedjare för Sverige (FFS)*. Dessutom tittade de även närmare på tidningen *Hemmets Vän* då det är en kristen tidning som ofta uppmärksammar både Livets Ord och FFS.

Studien studerade *Livets ords* församling som grundades 1983 av makarna Ulf och Birgitta Ekman. I huvudförsamlingen är Ulf Ekman pastor. De bedriver även en bibelskola och en kristen lågstadieskola. Det har dessutom en vision av att påverka politiskt. Från start och de två år framöver som studien hade möjlighet att uttala sig om, så ökade församlingens anhängare markant. Nya församlingar startade även runt om i landet. I studien framkom hur församlingen intog en konservativ kristen hållning inom flera områden, såsom abort, homosexualitet, med mera. Församlingen förde även ett ”andligt krig” mot de demoner som härskar i vår värld idag. Ondskans andemakt ligger bakom mycket elände, såsom utbredning av sjukdomar, skilsmässor och sexuella avvikelser, som homosexualitet till exempel. Ondskans andemakt styrs av de demoner som tar över människokroppen. Det är här den kristne ska gå in och övervinna dem (R&S, 1986:38).

Mot satans inflytande måste ”Jesus- människan” (det vill säga den ”pånyttfödde kristne”) använda sin makt och auktoritet. Hon är satt att råda över Guds ursprungliga avsikt. I detta rådande är Guds ord norm, inte traditioner även om de verkar förnuftiga (R&S, 1986:38).

Den som blir kristen föds på nytt och blir en människa som lever för Gud. Den kristne tillskrivs auktoritet att övervinna dessa demoner. Det blir en kamp mellan den goda kristne och satans onda makt. Vidare talas det om homosexuella ur ett moraliskt perspektiv. Studien visar att när det gäller omoralen så är det främst homosexualitet som diskuteras. Det som ligger bakom omoralen är synden. Djävulen har förfört människan in i synden (R&S, 1986:49).

Människan är förlorad och står under djävulens inflytande. Alltsedan begynnelsen har djävulen försökt att fördärva henne på alla områden, bl. a. på det sexuella, den människa som inte har ”kontroll” över sin sexualitet, dvs. inte lever efter de särskilda normer och riktlinjer som Gud har uppsatt, kommer enligt Sumrall³⁵ att lida av frustrering, fördömelde, ånger och depression (R&S, 1996:49).

³⁵ Sumrall beskrivs av Livets Ord som en av vår tids största apostlar, som sägs nå 4-5 miljoner tittare dagligen med sina TV- program (R&S, 1986:34).

Djävulen försöker även att neutralisera kristna så att de accepterar ett lands lagstiftning där homosexuella och abort gynnas. Detta tar Livets Ord starkt avstånd ifrån, ”Att acceptera homosexualitet är, enligt Ekman, det samma som att ”spotta Gud i ansiktet” (R&S, 1986:49).

Studiens andra exempel är *förebedjare för Sverige*. Den startade 1973 och är ett resultat utifrån förebilder i internationella bönegrupper. I ledningen finner vi här Claes-Göran Bergstrand och Kjell Sjöberg. Studien lyfter fram hur FFS betonar sin ”allkristliga” karaktär då de i sina bönegrupper har människor ifrån flera olika samfund. Likt Livets Ord har de en politisk ambition och vi finner även en konservativ hållning i frågor som bland annat rör homosexualitet. Den kristna moralen är även här väldigt viktig. Det finns etiska regler för människors samlevnad och de ska människor följa. Dessa regler är ”grundad på naturens av Gud bestämda ordning” (R&W, 1986:57).

Reglerna innefattar bland annat homosexualitet, vilket man vänder sig emot. Äktenskapet mellan man och kvinna förespråkas som det enda naturliga sättet att leva tillsammans på, när det gäller samlevnad.

Antikrist erövringar sker genom kompromisser, bl. a. avkristningen i Sverige. Detta har lett till en familjelagstiftning som syftar till äktenskapets upplösning, det har också fört med sig pornografi, våld, hädelse och accepterande av homosexualitet (R&S, 1986:62).

”Antikrist erövringar” som de kallar de, har alltmer löst upp äktenskapet. Här nämns homosexualitet i sammanhang med pedofili och våld. Vidare beskrivs hur det antikristliga samhället är samma som lögnens samhälle och denna lögn sprids via medier, skolor, kulturen och även vissa kristna. Det liberala tänkandet som gjort inträde i den kristna världen gör att värderingar kompromissar, vilket är ett tydligt tecken på omoral (R&S, 1986:62-67).

Hemmets Vän är en allkristen tidning som grundades redan 1897. Tidningen vänder sig till kärnfamiljen med dess olika åldrar vilket ger den bredd. Att dagens samfund alltmer går i symbios med det etablerade samhället är något tidningen inte ser positivt på. Sekulariseringen har vänt mycket på ända vad gäller till exempel människosyn, någonting de vill göra någonting åt. Därför blir det inte främmande att tidningen låter både Livets Ord och FFS komma till tals ofta. Moralfrågor är av vikt i tidningen men vad omoral står för sägs inte rakt ut (av material studien tittat på). Istället talas det om att omoralen ”underminerar” de grundvalar som samhället ska bygga på (R&S, 1986:78).

Inom både Livets Ord och FFS tillskrivs ledaren i församlingen/rörelsen stor auktoritär makt och med gudomliga inslag. Människors förmåga att tänka själva undertrycks och kollektivet beroende av sin starka ledare blir idealet. Det är viktigt att ha fasta normer att rätta sig efter, grundade i kristendomen. Dualismen är ständigt närvarande där gott sälls emot ont, djävulen mot Gud och även den icke-kristne mot den kristne (R&S, 1986:86).

Då denna studie är den enda jag kunnat finna om kristen höger i Sverige, är tillgången till tidigare studier starkt begränsat. Dessutom är studien 20 år gammal vilket gör att de två senaste decennierna inte ryms i denna forskning. Här kan man alltså se ett hål i forskningen (vilket är intressant i sig). Ämnet ”kristen höger” kanske är så pass laddat och känsligt att ingen vill förknippas med det? Det kanske är svårt att forska på ett område ingen vill förknippa sig med? Kan vi då säga något om ifall det finns en kristen höger i Sverige? Författarna till studien ansåg att det fanns ett embryo, en start av kristen höger. Dock finns det alldeles för lite forskning för att helt kunna fastställa detta. Därför är framtida studier inom detta område av stor vikt.

Jag har nu kortfattat beskrivit det senmoderna samhället. Därefter har fokus legat på sekulariseringen och vad det inneburit för religionen och främst kristendomen. Som jag nämnt har religionen trots sin uppblomning alltmer fått dela med sig övriga auktoriteter i samhället. En av dem som gjort inträde på den auktoritära arenan är medierna, där tidningen ”Världen idag” är en liten, men inte obetydlig del, med sina cirka 9000 läsare. Därför känns det både viktigt och relevant att avslutningsvis i detta kapitel lyfta fram mediernas roll i vårt senmoderna samhälle.

3.1.4 Mediernas roll i det senmoderna samhället

Genom tiderna har medierna tillskrivits olika betydelse. Medierna har gått från att ha betraktas som allmäktiga, till maktlösa, till mäktiga massmedier.³⁶ Då vi i dagens samhälle tillskriver medierna det senare alternativet, mäktiga, så kommer detta avsnitt främst att handla om det. Denna studie intar ett förhållningssätt där medierna antas ha makt. Jag kommer dock att kortfattat lyfta fram både medierna som allsmäktiga och maktlösa. Detta för att beskriva hur synen på mediernas roll förändrats i olika tider och att den makt vi idag tillskriver medierna inte varit bestående. Med denna översikt framhävs att denna makt inte på något sätt varit eller kanske alltid kommer att vara självklar.

Medieforskaren Kent Asp talar om de tre olika epokerna i synen på massmedierna. Först betraktades medierna som *allsmäktiga massmedier*. Denna period sträckte sig mellan första världskriget och fram till slutet av andra världskriget. Här ansåg man att mediernas budskap togs emot av alla individer på samma sätt. Man talar här om den så kallade ”masspubliken”, där mediernas påverkan skedde direkt och samtidigt för alla individer som tog del av budskapet.

Det som kom att förändra synen på medier skedde alltså omkring slutet av andra världskriget, även om kritik framförts lång tidigare. Medierna kom här att gå från allsmäktiga massmedier till *maktlösa* massmedier.

³⁶ Med massmedia menas här TV, radio och dagstidningar.

Grunden till denna förändring var att man nu började testa sin teori om ”massmedierna som allmäktiga” empiriskt, någonting som inte gjorts tidigare. Detta gjorde att man började tveka på mediernas påverkanskraft. Via empiriska studier kom man fram till att individerna valde massmedier selektivt och tolkade dem individuellt. Dessutom var individer även delar av olika sociala grupper vilket hade en inverkan på hur man uppfattade olika mediala budskap.

Nästa skifte i synen på massmedierna skedde i slutet på 70-talet, men precis som vid förra skiftet var det en process av kritik som ledde fram till detta. Visst hade människan en selektiv förmåga, men att man var *så* pass selektiv att man inte påverkades av medierna ifrågasattes. Att individen alltid letade information baserat på vad som stämde med egna uppfattningar och att allt annat sållades bort, ställde sig forskningen skeptisk till. Dessutom fanns ingen empiri som styrkte det. Massmedierna gick därför från att ha betraktas som maktlösa till att vara *mäktiga massmedier* (Asp, 1999: 9-11).

Hadenius och Weibull talar om massmedias makt i dagens samhälle, och hur de kommit att betraktas som en viktig del i dagens opinionsbildning. Av den svenska befolkningen ser 90 % på TV en genomsnittlig dag, 80 % tar del av någon form av dagstidning och 80 % lyssnar någon gång på radion (Hadenius och Weibull, 2003:11). Sammanlagt ägnar den genomsnittlige svensken hela 5 timmar och 5 minuter om dagen åt massmedier, 8 % av den tiden tillägnas dagstidningar. En vanlig dag lägger alltså den genomsnittlige svensken mycket tid på massmedier.³⁷

Via metaforen *regissör* och *recensent* talar statsvetaren Olof Petterson och journalisten Ingrid Carlberg om massmedias viktiga roll i dagens samhälle. Som regissör och recensent kan massmedia dels bestämma över vilka som får komma till tals, men även på vilket sätt. De som får komma till tals kan både ge en balans och obalans i till exempel en konflikt, och massmedia har även makten att skapa vinnare och förlorare beroende på hur de lyfter fram dem. Massmedia kan alltså både ge en fördel, eller nackdel för olika parter beroende på hur de framställer saker och ting. Detta sätter dem i en maktposition (Petterson & Carlberg, 1990:200-201). Som de skriver:

Ett framgångsrikt uppträdande på massmedias scen förutsätter två steg, inte bara att få tillträde utan också att få en gynnsam bedömning. Massmediernas makt kommer här till uttryck i möjligheten att bestämma vad som skall betraktas som framgång respektive misslyckande. I rollen som recensent uppträder massmedia som en domstol i konflikter mellan parter. Det är yttermera en domstol som både skriver lagarna och tillämpar dem (Petersson & Carlberg, 1990:201).

Medieforskaren John B Thompson talar om att vi lever i en ”medierad världslighet” idag. Med detta menar han att mycket av det vi vet om vår värld har vi fått reda på genom medierna. Detta har bidragit till att vi får reda på otroligt mycket mer än det som skulle vara möjligt om vi skulle uppleva saker fysiskt närvarande. Dock kan det även ske en

³⁷ http://www.nordicom.gu.se/common/stat_xls/416_10540_mediedag_bruttotid_procent_2004.pdf (2006-04-25)

erfarenhetskrock då vi ställs inför den fysiska verklighet vi endast tidigare tagit del av via medierna. Den bild vi tillgivit oss i medierna kanske inte stämmer överens med den vi upplever fysiskt på plats. Medierna har alltså makt att i viss mån forma vår verklighetsuppfattning (Thompson, 2001:49).

Via några röster från forskare har mediernas roll lyfts fram i det senmoderna samhället. *Världen idag* som idag har en upplaga på runt 9000 exemplar är här en av de stora tidningarna inom den kristna världen i Sverige. Därför blir det relevant att visa fram hur media faktiskt har möjlighet att styra vår verklighetsuppfattning beroende på vad de väljer att lyfta fram och hur.

Med en beskrivning av medias historia och nuvarande position i samhället, ska jag avslutningsvis gå vidare med att lyfta fram hur bilder av homosexualitet skildrats i medierna.

Mediebilder av homosexualitet

Då jag valt att studera hur homosexuella och homosexualitet skildras i den kristna tidningen *Världen idag*, känns det även relevant att titta på om det finns tidigare studier gjorda inom samma område. Innan jag började leta trodde jag att jag skulle finna mycket mer studier, än vad jag faktiskt gjorde. Ändå begränsade jag mig här inte endast till att leta efter studier om hur *kristna* medier skildrar homosexualitet, utan medier överlag. Av de få jag fann, innehöll dock två av studierna även kristna medier, vilket därför blev de mest relevanta att lyfta fram här.

Statsvetaren Martin Andreasson har studerat hur homosexualitet skildrats i massmedia (allt material denna period utifrån RFSL: s³⁸ pressarkiv, med fokus på dagspress) mellan 1990-1994. På detta sätt vill studera om det förekommer en negativ eller diskriminerande bild av homosexuella och vad som i så fall skulle kunna motverka detta.

Studien visar att det finns ett stort intresse att lyfta fram frågor om homosexualitet och homosexuella personers livsvillkor i medierna. Detta gäller både frågor som rör homosexuellas kärleksrelation, men även barn som lever med homosexuella föräldrar. En problematik finns dock då man kommer till språket. Ofta används ordet bög då man även talar om lesbiska, vilket av Andreasson anses osynliggöra kvinnlig homosexualitet. I det studerade materialet finns flera exempel på både förtal och hets mot folkgrupp (anmärkningsvärt är här att hets mot folkgrupp inte innefattade homosexuella då studien genomfördes). I flera reportage förekommer att homosexuella män och manlig prostitution förknippas med varandra. Studien visar ändå att det har skett en förändring, då man jämför med en tidigare studie som har studerat hur homosexuella skildrats i massmedia mellan 1950-90. I denna studie har man funnit att homosexualitet skildras negativt.³⁹ På 50-60- tal var det främst

³⁸ RFSL är en organisation och står för rättigheter för sexuellt likaberättigande.

³⁹ För vidare läsning av denna studie hänvisas till: Henriksson, B & Ytterberg, H (1990)

läkare, poliser och präster som uttalade sig i debatten om homosexualitet och homosexuella. På 70- och 80- tal börjar dock alltmer homosexuella själva få komma till tals i massmedierna och detta har bara ökat. Detta anser Andreasson leda till något positivt och han tror att det skapar större kunskap och acceptans av den homosexuelle och på så vis bidrar till försvåring av att skapa fiendebilder. Skildringen av homosexuella har genom åren blivit mer nyanserad, saklig och verklighetsanknuten. Fortfarande menar han ändå att det finns mycket kvar att jobba på, där språkbruket är en viktig aspekt (Andreasson, 1996:199-202).

En av de tidningar Andreasson studerar är den kristna tidningen *Dagen*. I studien framkommer att ingen annan tidning ägnar homosexualitetsfrågan ens en tiondel så mycket uppmärksamhet, som denna tidning. Kopplingen mellan homosexualitetsfrågan förankrad till den kristna tron är mycket stark. Detta visar sig då en stor del av artiklarna handlar om hur homosexuella ”botas” och ”frälsts” från sin homosexualitet. Även motståndet mot partnerskap för homosexuella diskuteras flitigt, med argument hämtade från bibeln och kristna värderingar (Andreasson, 1996:144-153).

I C-uppsatsen i journalistik vid namn *Bara bögar – en studie av mediebilderna av homosexuella i fyra svenska tidningar under sommaren 2002* har författarna Maija Mårtensgård och Sara Ödmark tittat på hur homosexuella framställs i medierna. Syftet med denna uppsats var att studera hur manlig respektive kvinnlig homosexualitet skildrades i media. Detta gör de genom att studera vilka källor som använts, vilka personer som kommer till tals i frågor som rör homosexuella/homosexualitet, samt vilka ämnen och språkbruk som används. På detta beskriver de hur homosexualitet skildras och jämför de olika tidningarna (DN, Aftonbladet, QX⁴⁰ och Nya Dagen) med varandra.

Studien huvudsakliga resultat visar att uttalat homosexuella män förekommer oftare (36 %) än uttalat homosexuella kvinnor (16 %) i tidningarna. Överlag när det pratas om homosexuella är det mer fokus på män. De källor som förekommer i samband med diskussionen av homosexuella/homosexualitet är främst elitkällor inom *Nya Dagen* och *DN*, medan icke-elitkällor dominerar i *Aftonbladet* och *QX*. Dock är skillnaden inte stor. De huvudsakliga ämnen som diskuteras i samband med homosexuella/homosexualitet är homoadoptionsdebatten, bevakningen av pridefestivalen, samt utvidgningen av lagen ”hets mot folkgrupp”. Homosexuella är det ord som vanligast förekommer då man pratar om människor som attraheras av samma kön. Homo är även vanligt förekommande, samt gay och bög. Resultaten visar störst skillnad då man jämför *QX* och *Nya Dagen*. Ett exempel på det är att *Nya Dagen* i mycket större utsträckning skriver om homosexualitet och homosexuella i könsneutrala termer, medan *QX* oftare talar om manlig och kvinnlig sexualitet. *Nya Dagen* ägnade dessutom betydligt mer uppmärksamhet i frågan om utvidgningen av lagen ”hets mot folkgrupp”, än vad de övriga tidningarna gjorde.

⁴⁰ QX är ett magasin som riktar sig till homo- bi- och transsexuella.

Både Mårtensgård & Ödmarks uppsats, samt Andreassons studie har studerat mediebilderna av homosexualitet, där även ett kristet medium ingår, bestående av den kristna tidningen *Nya Dagen/Dagen*⁴¹ är inkluderad. Det finns alltså lite forskning men området är långt ifrån mättat. Därför känns min studie som ett viktigt bidrag på forskningsfältet.

3.2 Queerteori

Med första delen om senmodernitet i bagaget ska vi nu gå vidare. Det teoretiska perspektivets andra del tar upp queerteori, via avsnitten *vad är "queer" och "queerteori"*, samt *heteronormativitet, – "kvinna + man = normalt"*.

3.2.1 Vad är "queer" och "queerteori"?

Ordet "queer" är ett mångfacetterat begrepp, någonting som blir tydligt inom queerfeministisk forskning. En av queeteorins främsta företrädare var den franske filosofen Judith Butler. Butler betonade vikten av att queer inte skulle kunna definieras och preciseras. Syftet med queer var just att bryta upp kategorier av olika slag, inte förvandlas till en själv (Rosenberg, 2002:11).

Queer som adjektiv betyder "knäpp" "konstig" och "avvikande" och i det engelska språket har det ofta använts som en nedlåtande benämning på homosexuella. Från 1990-tal började dock radikala lesbiska och bögar arbeta för att förändra den negativa laddningen i ordet till någonting positivt. Queer kom då istället att bli de homosexuellas benämning för en specifik livsstil eller rörelse. Begrepp som homosexuell eller gay hade alla skapats där syftet var att bli accepterade i ett heterosexuellt normsamhälle. Ordet queer är däremot inget ord där man ber om acceptans från den rådande majoritetens heterosexuella norm. Istället handlar det om att bryta ner den heterosexuella normen där queer likt heterosexuella ska spela på samma villkor.

Queer som verb betyder "fördärva" eller "förstöra", en betydelse de nya anhängarna av ordet anslutit sig till. Detta just därför att deras syfte är att förstöra och fördärva ordets tidiga betydelse och att bryta ner den heteronormativa normen. Ambitionen ligger även i att ifrågasätta de fasta identitetskategorier som blivit uppdelade i "hetero-" "homo-" och "bisexualitet" samt även de föreställningar som tillskrivs "manligt" och "kvinnligt" (Borgström, 1998:12).

Queerteori grundar sig i de teoretiska diskussioner som förs inom lesbisk feministisk teori, samt inom gaystudier. Dess historia tar sin början inom den humanistiska traditionen men spridde sig på 1990-talet även till samhällsvetenskap, juridik, teologi och naturvetenskap. Fastän det förekommit tidigare, var det främst på 80-talet som den queerteoretiska forskningen började ta fart.

⁴¹ Nya Dagen och Dagen är samma tidning men har skiftat namn genom tiderna.

Idag har queerstudier, eller queer studies, alltmer kommit att förknippas med LGBT (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender) Studies. Om man ska hitta en parallell till LGBT i Sverige så skulle det vara HBT-studier (Homosexualitet, Bisesexualitet, Transpersoner). Det är dock viktigt att belysa att all homosexualitetsforskning inte är godkänd för att få kallas LGBT/HBT- studier eller queerstudier. För att vara det måste forskningen inta ett emancipatoriskt förhållningssätt, det vill säga att man kämpar för att frigöra homosexualiteten från sitt sociala och rättsliga förtryck. HBT-studier fokuserar ofta just på att komma-ut-processer, både nationellt och individuellt, samt synligheten av dessa grupper (Rosenberg, 2002:11-14).

Även om ordet queer spänner över ett stort område med otaliga tillskrivna betydelser, betyder det inte att man i stora drag kan beskriva vad queerteori i huvudsak kommit att handla om. Tiina Rosenberg, som är professor i genusvetenskap, ringar in queerteorin med följande beskrivning:

Queerteori är inte en enhetlig eller systematisk skolbildning, utan en blandning av studier vilka kritiskt fokuserar det heteronormativa, det vill säga institutioner, strukturer, relationer och handlingar som vidmakthåller heterosexualitet som en enhetlig, naturlig och allomfattande ursprungssexualitet (Rosenberg, 2002:12-13).

Queerteori kritiserar alltså den heterosexuella normen som sätter sig själv i centrum som det ”normala”. Detta sker på bekostnad av annan sexualitet, som homosexualitet, bisexualitet och transpersoner. Inom queerforskning har man intresserat sig för hur det har blivit en tydlig uppdelning av homosexualitet och heterosexualitet, där bi- och transpersoner blir grupper som på olika sätt hamnar utanför, innanför, mellan eller bredvid de båda. Även om bi- och transpersoner är en viktig del i forskningen menar Rosenberg dock att distinktionen mellan heterosexualitet och homosexualitet blivit queerteorins centrala fråga. Under både 1800- och 1900-tal har heterosexualiteten tveklöst kommit att inta den högre positionen i hierarkin, där homosexualitet har kommit att innefatta någonting negativt (Rosenberg, 2002:17-18).

Det fanns en hoppfull och entusiastisk inställning inom queerteorin till en början; äntligen skulle man via detta nya förhållningssätt bryta ner gamla fasta strukturer. I praktiken såg det dock annorlunda ut och på 1990-talet insåg man inom queerteori att de rådande maktstrukturerna var svårare att förändra än man först trott. Den heterosexuella normen var djupt rotad och ingenting enkelt för queerteorin att radera (Rosenberg, 2002:13-14).

Som vi ovan kunnat läsa spänner alltså queerteori över ett stort fält.⁴² Därför kommer jag endast att fokusera på ett av de flertal forskningsområden som bedrivs.⁴³ Med studiens syfte i tankarna är detta val inte svårt. Resterande kapitel kommer därför att lyfta fram

⁴² För vidare läsning av queerteori och heteronormativitet rekommenderas Kulick, D (1996), Laskar, P (1996) Moraga, C (1983), samt tidskrifterna *Lambda Nordica* och *kvinnovetenskaplig tidskrift* i stort.

⁴³ Som nämnts är exempel på det forskningen kring ”kvinnligt” och ”manligt”, vilken är en viktig del inom queerteori, men som det alltså inte fokuseras på i denna studie.

heteronormativitet, som för övrigt även är ett nyckelbegrepp inom queerteori, eftersom den fokuserar på att studera den heterosexuella normen i samhället och vad det får för konsekvenser för annan sexualitet som till exempel homosexualitet.

3.2.3 Heteronormativitet, ”kvinna + man = normalt”

Begreppet heteronormativitet och institutionaliserad heterosexuallitet

Ett ständigt aktuellt begrepp inom queerteori är *heteronormativitet*. Heteronormativitet innebär precis som det låter, att normen är att vara heterosexuell. Som Rosenberg definierar det:

Heteronormativitet är enkelt uttryckt antagandet att alla är heterosexuella och att det naturliga sättet att leva är heterosexuellt. Med begreppet heteronormativitet åsyftas i forskningssammanhang de institutioner, strukturer, relationer och handlingar som vidmakthåller heterosexuallitet som något enhetligt, naturligt och allomfattande. Heteronormativitet grundar sig på synen på binär könsuppfattning och en hegemonisk heterosexuell norm. Heteronormativitet är aktivt normerande, och allt det som faller utanför stämplas som avvikande och är/blir därmed fel (Rosenberg, 2002:100-101).

Rosenberg definierar även norm. I samhället finns fullt av normer, som innebär regler uppsatta för att uppfylla ett visst ideal. Ofta ser vi inte normerna förrän någonting avvikande dyker upp. Inte förrän vi konfronterats med homosexualiteten, som exempel, framstår den heterosexuella normen. Det är alltså inte heterosexualliteten i sig som stänger ute annan sexualitet, utan normen heteronormativitet. Åtskilliga normer ifrågasätts aldrig utan lever vidare, via traditioner och institutionaliserade regler och rutiner (Rosenberg, 2002:101).

En som utvecklar diskussionen om institutionaliserad heterosexuallitet är Marianne Liljeström, som är professor i kvinnoforskning. Enligt Liljeström är en av de anledningar som gör att heterosexualliteten betraktas som det ”normala”, den biologiska aspekten. Två från samma kön kan inte producera några barn. Den manliga och kvinnliga kroppen är komplementär, och ”passar ihop” eller ”överrensstämmer” med varandra ur ett biologiskt perspektiv, vilket gör att det därför kommit att betraktas som normalt. De forskare som lyfter fram biologin som det primära har kommit att kallas för essentialister. De menar att det finns en biologiskt naturligt given plats för mannen och kvinnan, innan den sociala konstruktionen införlivas via kulturen. Via sociala konstruktioner kan dock denna naturliga plats bli undertryckt, vilket gör heterosexualliteten rubbas. *Konstruktivisterna* däremot, menar att denna naturliga plats som *essentialisterna* talar om, inte existerar. Det finns ingen biologisk naturlig plats, utan denna är socialt konstruerad. Det ”naturliga” införlivas alltså i kulturen och är ett resultat av social konstruktion, inte biologi. Det är inom detta socialkonstruktivistiska förhållningssätt vi finner queerteorin och diskussionen om heteronormativitet (Liljeström, 1990:19-20).

Inom den konstruktivistiska riktningen betonas även frågan om hur heteronormativiteten utgör en maktrelation mellan kvinnor och män. Liljeström lyfter fram heteronormen via att beskriva hur heterosexualliteten ger mannen makt över kvinnan:

Heterosexualitetens innebörd, både som ideologi och som institution, framträder i form av diskurs samt makt och kontroll. Därför kan den institutionaliserade heterosexualitetens kategori användas för att för att analysera innehållet i det hierarkiskt organiserade maktförhållandet mellan könen, dvs männens makt och kontroll över kvinnorna på alla samhällslivets områden och framför allt över kvinnornas fruktbarhet och sexualitet (Liljeström, 1990:23).

Liljeström talar här just om maktrelationen mellan man och kvinna, där den institutionaliserande heterosexualiteten sätter kvinnan i underläge gentemot mannen. Ett underläge som kvinnan även befinner sig i då det gäller övrig makt, som klass och lagar till exempel. För att ytterligare exemplifiera mannens makt i ett heteronormativt samhälle, nämner Liljeström Andrea Dworkin. Dworkin har studerat "heterosexismens ideologi om manlig supremati (överhöghet)" och funnit några grundläggande drag i hur männens makt över kvinnan tar sig uttryck. Fysiken är en av dem, där den fysiskt starkare mannen får makt över den svagare kvinnan. Hon lyfter även fram hur mannen har ett starkare "jag" och innehar pengarnas makt i vårt samhälle och inte minst – makt över sexualiteten. Makten över sexualiteten gör kvinnan till ett sexuellt objekt, där hennes eventuella motstånd hamnar i underläge framförallt fysiskt (Liljeström, 1990:24).

Sexualitetens "vi" och "de"

Den institutionaliserade heterosexualiteten är som vi ovan ser nära förankrad i det heteronormativa samhället vi lever i. För att återgå till Rosenberg igen, så lyfter hon även fram *heteronormativitetens två bärande principer*:

- 1) uteslutningen av avvikelser ur normen med uppdelning i kategori vi – de
- 2) assimileringen genom införlivandet av avvikelser i normen

Den *första bärande principen* handlar om uppdelning av vi – de. Vi och de är delar av en enhet och är varandras motsatser. Inom denna uppdelning förekommer även en hierarki, där den ena privilegieras på bekostnad av den andra. Detta leder till orättvisa och ojämlikhet, men det legitimeras via att lyfta fram denna konstruktion som "det naturliga". Denna uppdelning kallas även ett man delar upp i dikotomier, vilket innebär att man via uppdelning i två tydliga kategorier strukturerar och förenklar verkligheten. Här är fokus endast på att visa på skillnader mellan de båda kategorierna och ingen eventuell likhet.

I detta fall är "vi" de heterosexuella och "de", andra sexualiteter, där "vi" är högst på den hierarkiska skalan. "De" hamnar här utanför den heterosexuella normen, vilket gör dem till så kallade "avvikare". Denna exkludering och utdefiniering som förekommer inom heteronormativiteten, blir tydlig via avvikaren. Heterosexualiteten är det normala och uppfattas som naturligt medan den avvikande sexualiteten inte har någon naturlig plats i det heteronormativa samhället utan måste ständigt försvara sig och förklara sig. Detta betyder att en klyfta mellan

de båda kategorierna uppstår.

Den *andra bärande principen* handlar om att assimilera, det vill säga införliva avvikaren i den rådande normen. I praktiken innebär detta att avvikaren som förut varit utestängd från den dominerande heteronormativa kulturen nu ska bli en del av den. Här handlar det dock inte om att träda in på sina egna villkor utan att istället anpassa sig efter de regler som uppkommit för längesedan. Det är från detta utgångsläge som avvikaren ska slå sig in och kämpa för sin rätt, ett utgångsläge där de minst sagt jobbar i motvind. Detta förhållande sätter avvikaren i en omöjlig situation. Dels ska denne via införlivandet i kulturen anpassa sig efter den heterosexuella normen. Hon ska lära sig att passa in via både värderingar och sitt beteende. Dock blir hon alltid påmind om att hon är avvikare och tvingas ständigt att konfronteras med detta. Konkret innebär detta att avvikaren upprepande gånger kämpar för att bli en del i det heteronormativa samhället men slås hela tiden tillbaka då denne påminns om sin sanna identitet som hon har, men som hon inte är tillåten att ha (Rosenberg, 2002:101-103).

Att ställa ”vi” och ”de” mot varandra för oss naturligt in på medieforskaren Ylva Brune. Brune utgår ifrån hur ”vi” och ”de Andra” utgör ett motsatsförhållande. Vidare resonerar hon att det inte är förrän vår identitet ställs i förhållande till någonting annat som den blir synlig. För att vi ska synas måste vi alltså ha någonting att jämföra oss med. Heterosexualitet blir just heterosexuellt i förhållande till homo, bi och transsexualitet till exempel. Hade det inte funnits någon differentiering av sexualitet hade vi inte kunnat definiera sexualiteten som vi nu gör. Då hade inte ”rätt” och ”fel”, ”normal” eller ”avvikare” funnits, då det inte hade funnits några sexuella varianter att föra in på den hierarkiska skalan. Genom att konstruera ”de Andra” skiljer vi dem från ”oss”, till något ”vi” inte är. Resonemangen utvecklar Brune genom att konstruera ”vi” ”de Andra” som:

- ett ”vi” och ”de” där ”de” är något som ”vi” inte är och,
- att ”vi” och ”de” definieras från ”vår” referenspunkt

Brune beskriver även hur man inom både postkolonial och feministisk litteratur därtill beskriver att:

- ”Vi” konstrueras som överlägsna ”dem” och att
- ”Våra” definitioner av vilka ”vi” och ”de” är slår igenom som norm i samhället

Denna typ av konstruktion sätter ”den Andre” i ett stereotyp fack istället för att lyfta fram individen. Det gör att alla kommer att ”dras över en kam”. Dessutom innebär det att ”den Andre” endast bedöms utifrån ”vi”, vilket gör att ”den Andre” inte blir autonom sig. Då det är ”vi” som sätter normen i samhället placeras ”de Andra” som underlägsna ”oss”. ”De Andra” blir därför förknippade med dåliga egenskaper och att vara en dålig kopia av ”oss” (Brune, 2004:33-40).

Kopplingen mellan Brune och Rosenbergs uppdelning av vi – de, respektive ”vi” och ”de Andra” är inte svår att finna. I det heteronormativa samhället där heterosexualiteten är det ”normala”, hamnar annan sexualitet som till exempel homosexualitet i en svår situation. Att hela tiden jämföras med den rådande normen gör att möjligheten till att få samma acceptans och rättigheter som de heterosexuella i princip omöjlig. Dessutom det problematiska i att försöka anpassa sig till samhället, men ändå hela tiden anses som en ”avvikare”. Detta blir ett ekorrhjul där allt snurrar på som det alltid varit, och är svårt att förändra.

Det är viktigt att poängtera att förändringar ändå sker om man till exempel tar homosexuellas rättigheter. Dock kvarstår mycket för att en ”avvikare” ska hamna på samma nivå som det ”normala.” Därför blir detta angreppssätt högst aktuellt att tillämpa då man ser hur homosexualitet skildras. Att ställa motsatser mot varandra kan även kallas *binära oppositioner*, vilket vi nu ska titta närmare på.

Sexualitet som binära oppositioner

Att ställa motsatser mot varandra är vanligt förekommande då man intar ett berättarperspektiv, hämtat från narrativ teori. Då narrativ teori inte är ett övergripande perspektiv i denna studie gör jag ingen genomgående förklaring på vad denna teori innebär. Kortfattat skulle man dock kunna säga att narrativ teori handlar om den berättelsestruktur en medietext innehar, och hur den konstrueras via olika berättelsetekniker. En av de tekniker man använder sig av är *binära oppositioner* (Fiske, 1987:131-133).

Genom att ställa motsatser mot varandra så förstärks en berättelse. Ursprungligen kom denna teknik att förknippas med sagan. I sagan ställs till exempel ofta den gode mot den onde, och detta bygger upp en spänning för publiken. Exempel på motsatser kan vara:

Hjälte	–	Skurk
God	–	Ond
Aktiv	–	Passiv
Glad	–	Ledsen
Gammal	–	Ung
Mörk	–	Ljus

Denna form av teknik är även vanligt förekommande inom såpoperan, med sitt till karaktären händelserika koncept. På senare tid har den dock gjort inträde på en desto bredare arena, däribland nyhetsförmedlingen. I en sfär av hård konkurrens gäller det inte bara att förmedla nyheter utan även att fånga och bevara sin publik. Detta kan vara en av anledningarna till att nyheterna idag alltmer går mot att underhålla sin publik än att endast förmedla nyheter. Det sägs till och med att nyhetsförmedlingen idag är ”vår tids sagoberättare” (Hadenius & Weibull, 2003:378).

Ett sätt att göra detta på är att använda sig av berättelseteknikens binära oppositioner och på så sätt sätta olika ståndpunkter, grupper och så vidare mot varandra. För att förankra det i diskussionen om heteronormativitet blir denna teknik användbar då man i nyhetsförmedlingen talar om olika former av sexualitet. Exempel på det skulle kunna vara de motsatser jag belyst tidigare i avsnittet, som:

Heterosexuell	–	Homosexuell
”Normal”	–	”Inte normal”, ”avvikare”
”Vi”	–	”de Andra”
”Vi”	–	”De”

Genom att sätta dem emot varandra dras nyheten till sin spets. Om man i nyheterna som exempel diskuterar homosexualitet så blir det ett effektivt sätt att ställa det emot sin motsats, heterosexualitet. Då finns det någonting att förankra diskussionen utifrån.

3.3 Sammanfattning av teoretiskt perspektiv

Med en genomgång av mina två teoretiska utgångspunkter är det nu dags att runda av teorikapitlet via en sammanfattning. Vad vill jag då säga med mina teoretiska utgångspunkter?

Mina två teoretiska utgångspunkter är av olika karaktär. Det första, *senmodernitet*, ringar på ett kortfattat sätt in den samhälliga kontext vi idag befinner oss i. Via Giddens beskrivs hur det senmoderna samhället genomgått en moderniseringsprocess. Denna process har lett fram till att traditioner luckrats upp, att normer och ideal har satts ur spel och att människan står inför en ny situation där valmöjligheterna flödar. Detta kan både innebära en frihet och ett kaos. Vidare har fokus legat på att beskriva sekulariseringen, då det för denna studie är den viktigaste och relevantaste förändringen i moderniseringsprocessen att lyfta fram. Via sekulariseringen har religionen alltmer kommit att tappa sin centrala plats i samhället och även om den i viss mån fortfarande har en auktoritär roll, så är den bara en av flera. Detta innebär att kyrkans traditioner och normer kommit att förlora en hel del av sitt samhällsinflytande. I och med sekulariseringen har religionen helt enkelt varit tvungen att finna sig en ny plats. Detta har tagit sig olika uttryck.

Ett av alternativen har varit att försöka vinna tillbaka de normer och värderingar som sekulariseringen luckrat upp. De som förespråkar denna inriktning har kommit att kallas ”den kristna högern”, och tillgången till vetenskapliga studier av en kristen höger i Sverige är ytterst begränsad. Då ”Världen idag” har blivit sammankopplad med kristen höger har jag därför funnit det intressant att lyfta fram hur tidigare forskning om kristen höger lyfter fram synen på homosexualitet. Studien från 1986 visar att det går att skönja en kristen höger i

Sverige med konservativa värderingar om olika ämnen, bland annat homosexualitet. Genom att lyfta fram tidigare forskning kan man se om det finns några kopplingar mellan de värderingar den tidigare studien visat och hur "Världen idag" skriver om homosexuella och homosexualitet.

Som tidigare nämnts så delar kyrkan idag plats med flera övriga auktoriteter. Mediernas plats i dagens samhälle har gett dem en position inom en auktoritär arena. Den bild som förmedlas i medierna blir betydelsefull, då den idag når många människor. Medierna som regissör och recensent har dessutom möjlighet att välja *vad* man lyfter fram och *hur*, vilket ger dem makt att skildra ämnen som till exempel homosexualitet på de sätt som de vill. Vad gäller forskning om mediebilderna av homosexuella och homosexualitet är den starkt begränsad. Här blir det viktigt att bidra till forskningsfältet. Då "Världen idag" är en dagstidning med över 9000 prenumeranter med desto mer läsare, blir den bild tidningen förmedlar om olika ämnen inte obetydlig. Istället bidrar det till att ge läsarna en bild av till exempel homosexualitet, vilket kan vara bidragande, om inte avgörande för hur vissa människor ser på detta.

Min andra utgångspunkt, som är *queerteori* med fokus på heteronormativitet, är desto mera avgränsad jämfört med presentationen av senmodernitet. Här belyses hur en heteronormativ ordning fortfarande råder i det senmoderna samhälle vi lever i, där heterosexuella ses som det "normala" och all annan sexualitet blir exkluderad utifrån denna norm. Trots att samhället via sekulariseringen intagit ett alltmer liberalt förhållningssätt gentemot annan sexualitet än den heterosexuella, så ser vi idag fortfarande hur den heterosexuella normen på flera sätt genomsyrar vårt samhälle. Den biologiska reproduktionens faktor anses här vara en av de faktorer som upprätthåller denna norm.

Det heteronormativa samhället skapar även en "sexualitetens hierarki". Genom att avvika från den heterosexuella normen, blir annan form av sexualitet exkluderad och tvingad att anpassas och definieras utifrån den heterosexuella normen för att finna sin plats i dagens samhälle. Sexualitet blir ett "vi" och ett "de"/"de Andra", där "vi" tydligt avskiljs från "de". På detta sätt skapas en sexuell klyfta där man kategoriserar och skiljer ut olika former av sexualitet gentemot varandra. På toppen inom denna hierarki finner vi heterosexualiteten och annan sexualitet blir underordnad denna.

Mitt teoretiska perspektiv har alltså tagit avstamp i två utgångspunkter. Det första ringar in i en vidare kontext, senmodernitet. Det andra tar upp queerteori och det heteronormativa normtänkandet, som dels luckrats upp i det senmoderna samhället, men som fortfarande har ett fäste. Senmodernitet ligger till grund i analysen men inte i så specifika frågor som karakteriserar queerteoris frågor om heteronormativitet. Som jag i inledning av kapitlet beskriver är dessa perspektiv valda utifrån vad jag anser att *Världen idag* är ett fall utav. Genom beskrivningen av senmodernitet och queerteori hoppas jag detta klarnat.

Sammanfattningen av de teoretiska perspektiven ger en övergripande bild om vad detta kapitel velat belysa. De två teoretiska perspektiven blir mitt redskap då jag tar mig an materialet för att studera hur homosexualitet skildras i tidningen *Världen idag*. En mer utförlig beskrivning hur denna process sett ut kommer att föras i kapitlet *metod och material*. Först ska dock syfte och frågeställningar specificeras, vilket uppkommit och mognat då de teoretiska utgångspunkterna växt fram. Det är utifrån dem som analyschemat sedan har utformats.

4. Syfte och frågeställningar

Detta kapitel börjar med en *problemformulering*, där en beskrivning ringar in det problemområde som studien utgår utifrån. Vidare presenteras studiens *syfte* och dess tre *frågeställningar*. Under varje frågeställning förs dessutom korta resonemang som förklarar vad jag tänkt att de ska tillföra.

4.1. Problemformulering

Tidningen ”Världen idag” ser sig som en tidning med allmänkristen profil. Idag har tidningen över 9000 prenumeranter, med en beräkning av desto mer läsare. Sedan starten 2001 har tidningens upplaga bara ökat och idag kommer den ut med tre nummer i veckan. Den finns dessutom även tillgänglig på nätet. Tidningen har som mål att göra den kristna rösten hörd i samhällsdebatten och vara en motpol till dagens värdeförvirring, som de anser präglar vårt samhälle.

Homosexuellas historia har präglats av en exkludering från rådande normer och ideal, där homosexuella som grupp hamnat i utkanten inom både samhälle och kyrka. Genom tiderna har homosexuellas situation ändå förbättrats, via mer rättigheter och en mer liberal både samhällelig och religiös inställning till homosexualitet. Dock finns det fortfarande stora variationer, där åsikterna är många om huruvida homosexualitet bör vara ett accepterat levnadssätt och vilka rättigheter som skall tillskrivas homosexuella. Inom den kristna kyrkan finner vi detta tydligt. Medan vissa samfund står för ett mer eller mindre liberalt förhållningssätt till homosexuella, finns det andra som tydligt tar avstånd från denna form av levnadssätt.

”Världen idag” har fått kritik från flera olika röster i samhället. Tidningen har blivit förknippad med att stå nära Livets Ord. De har dessutom framförts rektioner och upprörda känslor avseende hur tidningen behandlar vissa ämnen, bland annat homosexualitet.

Vi lever idag i ett senmodernt sekulariserat samhälle. Normer och värderingar har luckrats upp. Kyrkan har alltmer kommit att få dela med sig av sin roll som auktoritet i samhället, bland annat till medierna. I detta samhällsklimat befinner sig ”Världen idag”, och det blir här intressant att studera hur den som religiöst inriktat medium förhåller sig ämnet homosexualitet.

Trots vårt senmoderna sekulariserade samhälle lever den heteronormativa normen kvar i många delar av samhället, däribland inom kyrkan. Därför blir det intressant att studera hur den kristna tidningen *Världen idag* skriver om homosexualitet.

4.2 Syfte

Syftet är att beskriva hur tidningen *Världen idag* skriver om homosexualitet

4.3 Frågeställningar

Vilka kommer till tals i homosexualitetsfrågan?

Som jag diskuterade i teorikapitlet tillskrivs medierna makt via att vara både regissör och recensent. Därför är det viktigt att belysa hur de förvaltar denna makt. "Världen idag" lyfter i tidningen fram sin syn på homosexuella och homosexualitet, men är även en arena för andra röster i samhället. Med denna fråga vill jag därför belysa vilka aktörer av dem som förekommer som får komma till tals i tidningen, och hur de skildras. Finns det några mönster att finna här?

Vilken syn på homosexualitet kommer till uttryck?

Hur skildras då homosexualitet i tidningen *Världen Idag*? Vilka frågor och ämnen tas upp i samband med homosexualitet? Vilka värderingar förekommer och hur sätter man ord på homosexuella och homosexualitet? Vad betraktas som normalt/onormalt? Skildras homosexualitet som sexuell avvikelse? Genom denna fråga vill jag även studera ifall sexualitet skildras i form av ett vi – de, och som binära oppositioner. Detta för att studera om olika sexualiteter jämförs och/eller ställs emot varandra.

Hur kopplas diskussionen om homosexualitet till kyrkan och den kristna tron?

Då "Världen idag" är en kristen tidning vill jag med denna fråga studera hur diskussionen om homosexualitet förankras i kyrkan och den kristna tron. Vad är det för argument som förekommer då man kopplar synen på homosexualitet till den kristna tron? Dessutom vill jag med denna fråga analysera hur man ur ett kristet perspektiv ser på kristendomens och kyrkans plats i dagens sekulära samhälle. Därigenom ges ett vidare perspektiv att förankra diskussionen kring kyrka, kristen tro och homosexualitet utifrån.

5. Metod och material

I detta kapitel förs en diskussion om studiens metod, respektive material. Det första avsnittet diskuterar den metod jag valt att använda mig av vilket är den kvalitativa innehållsanalysen. Vidare diskuteras studiens materialurval, samt hur jag gått tillväga under arbetets gång. I kapitlet sista avsnitt förs en reflekterande och avslutande diskussion.

5.1 Vilken metod?

I detta avsnitt presenteras den metod jag valt att använda mig av, som består av kvalitativ innehållsanalys.⁴⁴ Först ges en kortfattad introduktion till den kvalitativa metoden och vad som skiljer den åt från den andra vetenskapliga metoden, vilket är den kvantitativa. Därefter ges en beskrivning av Atlheides ECA- modell, vilket är den kvalitativa metod som kommer att användas i denna studie.

5.1.1 Den kvalitativa innehållsanalysen

Då man väljer metod gäller det att bestämma sig för vilken inriktning man vill välja på sin studie. Det finns förenklat beskrivet två vägar att gå, vilket består av *kvalitativa* eller *kvantitativa* metoder (det förekommer visserligen att man i en studie använder sig av både kvalitativ och kvantitativ metod). Vad är det då för skillnad mellan dem? Vad karaktäriserar de båda metoderna?

I stora drag handlar skillnaden om den mängd material man studerar och hur djupt man vill analysera det. Den kvantitativa analysen fokuserar på att försöka finna samband och kunna dra generaliserande slutsatser. Därför krävs att materialet är av större mängd och att det kan analyseras (kodas) via siffror eller liknande (som enheter, variabler och variabelvärden), som man kan räkna (Helland m fl, 2004: 156-157).

Den kvalitativa analysen är däremot den lämpligaste metoden att välja då du vill dyka djupare och få en desto mer detaljerad kunskap om ditt material. Här analyseras inte materialet via mätbara variabler då dimensionen av nyanser och detaljer i texten inte kommer till sin rätt. Istället handlar det här om att finna så kallade ”typfall” eller ”typologisering” utifrån det analyserade materialet, som sedan presenteras med belysande exempel. Den kvalitativa textanalysen karaktäriseras även av den reflexiva arbetsprocessen. En kvantitativ textanalys jobbar efter att analysarbetet inte ska vara beroende av en specifik forskare. Här är det inte

⁴⁴ I detta kapitel kommer även begreppet textanalys användas då jag refererar till litteratur som diskuterar kvalitativ metod. Textanalys är ett något vidare begrepp men innefattar även innebörden innehållsanalys, vilket är den metod jag kommer att använda mig av.

ovanligt att någon annan kodar materialet (dock utefter noggranna instruktioner). Detta gör att forskaren inte är delaktig i samtliga av forskningsprocessens steg, någonting som kännetecknar den kvalitativa textanalysen (Djerf Pierre, 1996: 50-51).

Företrädarna för kvalitativa textanalyser förordar ofta reflexivitet i forskningsarbetet. Den reflexiva strategin innebär att teoriutveckling, datainsamling, analys och tolkning hela tiden avlöser varandra. Forskningsprocessen ses med andra ord inte som en linjär process utan som en cirkulär. Kvalitativa analyser förutsätter därmed, till skillnad från den kvantitativa, också forskarens aktiva involvering i samtliga steg i analysarbetet (Djerf Pierre, 1996:49).

Den reflexiva arbetsprocessen finner vi bland annat inom Altheides ECA- modell, vilket är den modell som jag kommer att använda mig av i denna studie. Därför ska jag nu lägga fokus på att beskriva hur modellen fungerar, via att kortfattat beskriva de tolv steg som modellen innefattar. Hur denna modell tillämpats i praktiken kommer därefter övriga delar av detta kapitel att behandla.

5.1.2 Altheides etnografiska innehållsanalys (ECA)

Den metod jag valt att använda mig av, är Altheides etnografiska innehållsanalys, för kvalitativ textanalys. Modellen består av tolv steg som sträcker sig från forskningsfrågan fram till den avslutande rapporten. Metoden kännetecknas av en reflexiv process vilket innebär att studiens kan förändras genom resans gång. Det man får början utgår ifrån kan alltså komma att förändras på vägen då nya infallsvinklar och idéer dyker upp (Altheide, 1996: 13-16). Jag ska nu nedan kortfattat beskriva hur man går tillväga då man utför en analys enligt Altheides ECA- modell.

Först och främst börjar man med att komma fram till en forskningsfråga; vad är det jag vill studera? När detta beslut har tagits är det dags att börja läsa in sig på den teori och övrig information som är av vikt att ha med sig då man utför studien. Steg tre handlar om att bekanta sig med några relevanta exempel av det man tänkt studera för att på så vis få en känsla av vad man kan tänkas utgå ifrån i analysen. Ska hela tidningen analyseras till exempel? Därefter formars protokollet, det vill säga de frågor man tänker ställa till texten. När detta har genomförts provar man sitt protokoll på några utvalda texter. Här märker man ganska snabbt om det är några frågor som inte fungerar, är överflödiga, otydliga och så vidare. När man gjort detta har man nu möjlighet att revidera protokollet, det vill säga att man omarbetar de frågor som inte fungerade. Vid denna punkt har man nu arbetat fram ett färdigt protokoll, redo att användas i den ”riktiga” analysen (Altheide, 1996: 23-32).

När protokollet är klart så börjar urvalet och insamlingen av det material man tänkt studera. Därefter kör man igång analysen med sitt protokoll. Under varje fråga man ställer fyller man sen i svaren man får från respektive text. Detta gör att man lätt får en överblick över texternas likheter och skillnader. När analysen är avslutad är det dags att studera om man kan finna några mönster och avvikande svar och på så vis kategorisera texterna. Detta presenteras sedan

i resultatdelen där man lyfter fram det man kommit fram till och belyser med konkreta exempel från det analyserade materialet (Altheide, 1996: 32-44).

5.2 En motivering och reflektion av studiens materialurval

Då man ska göra en studie är det många val som är nödvändiga att göra. Ett av valen är att komma fram till *vad* man vill studera. Är det till exempel tidningar man vill ägna sig åt, eller TV? Är det Internet, eller radio? Är det till och med flera olika medier? Att bestämma sitt/sina studieobjekt är ett steg till att avgränsa sig, men långt ifrån det enda. En studie kräver flera avgränsningar innan den ringat in sitt område. Säg att du till exempel valt att studera tidningar. Följdfrågorna blir då vilken/vilka tidningar? När de beslutats gäller det att komma fram till vad man ska studera i tidningen. Ska det vara förstaside- artiklar som studeras, eller hela tidningen? Ska det kanske vara en specifik händelse som tidningen uppmärksammar, eller ett specifikt ämne och så vidare. Efter många beslut kommer man till slut fram till ett avgränsat och hanterbart område att studera.

Mitt val av studieobjekt var inte svårt då studien är ett internt uppslag från JMG, där man vill ha en innehållsanalys genomförd på tidningen *Världen idag*. Exakt vad man vill studera i tidningen är i uppslaget desto friare, men önskan ligger i att genomföra en innehållsanalys av något av de ämnen som tidningen fått kritik för hur de skildrar. Exempel som gavs här, var islam och homosexualitet. Mitt val kom att falla på homosexualitet. Detta därför att det väckte mitt intresse, då homosexualitet och homosexuellas situation i samhället ständigt är ett aktuellt ämne i samhällsdebatten. Under 2000- talet har flera lagförändringar gällande homosexuellas livssituation skett, vilket väckt stor uppmärksamhet i media. Därför tyckte jag att det var intressant att studera hur den kristna tidningen *Världen idag* skildrar detta ämne. Det handlade helt enkelt om att bestämma sig för ett av flera tänkbara och intressanta ämnen. Eftersom homosexualitet var ett förslag i uppslaget och direkt väckte mitt intresse, föll sig valet naturligt.

Vissa studier väljer att fokusera på en specifik del i en tidning, eller att exkludera någon. Jag har däremot utgått från att söka artiklar i hela tidningen. Detta innebär att oavsett om artikeln står i opiniondelen eller i nyhetsdelen så har den räknats in i denna studie. Detta gör jag därför att jag anser att oavsett var som artikeln är placerad, så är den en viktig del av hur tidningen skriver om homosexualitet.

Då tidningen inte finns tillgänglig i hela Göteborg (endast den kristna bokhandeln *Din Bok* har varje nummer i två exemplar till försäljning) så har jag hämtat artiklarna på "Världen idag: s" hemsida. Detta gör att jag inte kommer att göra någon bildanalys. Det jag fokuserar på är här endast hur de skriver om homosexualitet, inte hur de skildrar via bilder.

Tidningen har en databas där man lätt kan söka fram de artiklar som finns inom olika ämnesområden. I princip alla artiklar som finns på nätet hamnar i tidningen, men det kan finnas något undantag där artikeln endast hamnar på nätet. Jag ser dock inte detta som ett problem då hemsidan har många besökare också. Även om någon av mina utvalda artiklar endast står i nättidningen, så blir det viktigt för helhetsbilden att inte välja bort det. Sökorden har varit ett flertal, för att på så sätt försöka täcka in så mycket som möjligt som skrivs om homosexualitet. Nedan presenteras de olika orden och de antal artikelträffar det har givit. Tidsperioden för träffarna är från cirka två år tillbaka fram till i början av maj 2006.

Homosexuell – 325 träffar

Homosexuella – 276 träffar

Homosexualitet – 165 träffar

Homo – 428 träffar (alla ord med homo i ordet täcks in i denna sökning, både homosexuell, homosexualitet, homofobi och så vidare).

Bög – 6 träffar

Lesbisk – 33 träffar

Gay – 37 träffar

Flata – 2 träffar

Queer – 1 träff

Det bästa vore såklart att analysera samtliga artiklar ovan. Detta ideal fungerar dock inte i praktiken. Det är omöjligt att genomföra då jag på en begränsad tid, som en C- uppsats innebär, ska göra en kvalitativ innehållsanalys. Jag är därför här tvungen att göra ytterligare en avgränsning. Jag utgått från artiklar publicerade de senaste 100 dagarna i min analys, vilket resulterade i 29 stycken. Detta innebär ett totalurval från tidsperioden 23 januari till den 2 maj 2006. Att det skulle bli just de senaste 100 dagarna var ingenting jag bestämt från början, utan visade sig under analysarbetets gång vara en bra begränsning för att kunna genomföra en god analytisk kvalitet. Då artiklarna med få undantag varit väldigt långa har jag haft mycket material att jobba med och det har tagit tid att gå igenom dem grundligt. Dock har jag känt att jag verkligen hunnit jobba igenom det, vilket inte skulle vara möjligt i samma utsträckning med ett större urval. Genom min kvalitativa analys kan jag inte göra en generalisering på hur tidningen överlag skriver om homosexualitet, utan hur det sett ut det senaste kvartalet. Trots detta anser jag att ändå man genom denna studie får en bra bild om hur tidningen väljer att skriva om homosexualitet, då tidsperioden ändå är så pass lång som ett kvartal (en vecka hade varit desto mindre legitimt). Vad som däremot kan vara unikt är de specifika frågor som tas upp. Som exempel så diskuteras ärkebiskopsvalet flitigt i samband med homosexualitet under den period jag valt att studera, en fråga som antagligen inte är lika aktuell under en annan tidsperiod då det inte stundar ett kommande val. Det finns dock goda skäl att anta att tidningens grundhållning i frågan är konsekvent och att resultaten antagligen skulle vara av liknande karaktär även för en längre eller en annan tidsperiod. Jag fann inga extrema händelser som jag behövde ta hänsyn till under den studerade tidsperioden. Att välja de senaste artiklarna har givit mig ett ”färskt” material. Därigenom kan jag beskriva hur de

skriver om homosexualitet *nu*, inte för ett år sedan eller ännu längre tillbaks. Detta gör studien relevant och aktuell.

Vad jag kan missa då jag söker på dessa ord är om det finns artiklar i tidningen då det talas om homosexualitet, utan att nämna de ord jag sökt på. Ett fiktivt exempel på det skulle kunna vara en artikel som berättar hur ”Carl och Fredrik lever tillsammans i ett kärleksförhållande”. Här nämns inte just orden homosexualitet, bög eller liknande, men indirekt förstår man att det är ett homosexuellt par det handlar om. För att komma åt sådana artiklar skulle jag vara tvungen att lusläsa samtliga tidningar rakt igenom, vilket är alltför tidsödande under en uppsats med så pass begränsad studietid. Vad som talar för att jag inte missar så mycket är trots allt att jag ser en röd tråd i de artiklar man får upp inom samtliga av de sökord jag valt, det vill säga att samma artiklar kommer fram på flera olika sökord. Jag har dessutom under uppsatsens tidsperiod läst hela tidningen då jag prenumererar på den, och inte hittat något fall av artiklar av detta slag. Utifrån vad jag kunnat finna, genom att läsa hela tidningen, så nämns alltså något av de sökord jag sökt på då man skriver om homosexualitet. Det finns även en tolkningsproblematik då man ska läsa mellan raderna om de talar om homosexualitet. Med mina sökord får jag svart på vitt vad det handlar om för sexualitet. Tänk om Carl och Fredrik lever i ett vänskapligt kärleksförhållande?

Ett annat test jag gjort för att kolla urvalets legitimitet är att söka på homosexuella kändisar för att se om de bara förknippas med sin sexuella läggning. På så sätt kan jag finna om homosexuella även kan skildras neutralt, som till exempel i sin yrkesroll. Då jag sökte på författaren och komikern Jonas Gardell (sökordet blev ”Gardell” för att få bort de träffar som endast var en ”Jonas”) som är homosexuell förknippades 19 av 23 artiklar till homosexualitet. Jag sökte även på kristdemokraternas ungdomsförbunds förre ordförande Erik Slottner (sökord Slottner) som är öppet homosexuell. Det visade sig vara en jämn fördelning mellan artiklar kopplade till homosexualitet och de som inte var det.⁴⁵ Det förekommer alltså att tidningen skriver om homosexuella personer, utan att ta upp den sexuella läggningen. Att Slottner i mycket större utsträckning än Gardell ändå nämns utan sin sexuella läggning skulle dock kunna bero på att han i de flesta politiska frågor representerar samma åsikt som ”Världen idag”, och att fokus därför kommer att ligga på att lyfta fram den kristdemokratiska hållning han, liksom tidningen jobbar för.

Fyra artiklar har valts bort i analys. Tre därför att homosexualitet bara nämndes i förbifarten i långa artiklar som handlade om något helt annat. Det var här omöjligt att den analysera dem utifrån uppsatsens syfte. Den fjärde artikeln varken handlade eller nämnde homosexualitet alls, vilket gjorde att den naturligt föll bort. Förmodligen rörde det sig om en miss i datasystemet. Annars har jag varit ytterst varsam med att plocka bort artiklar. Jag anser att för att få en rättvis bild av ämnet homosexualitet så ska alla artiklar som tar upp homosexualitet

⁴⁵ Sökte även på andra homosexuella kändisars efternamn, som Lotta Bromé, Rickard Woolf, Eva Dahlgren, men det resulterade inte i några artikelträffar med dem. Den lesbiska författaren och journalisten Mian Lodalen resulterade i en träff och den var knuten till homosexualitet.

vara med i analys, om än det bara handlar om ett kort stycke. I de flesta artiklar har det dock funnits mycket relevant material då homosexualitet har diskuterats. Med denna redogörelse anser jag att mina sökord i stort täcker in de artiklar då tidningen skriver om homosexualitet.

5.3 Hur har jag gått tillväga?

I detta avsnitt förs en diskussion om hur jag gått tillväga då jag analyserat mitt material, via att beskriva hur jag lärt känna mitt studieobjekt, jobbat fram ett analyschema, samt analyserat mitt material.

5.3.1 Kännedom om mitt studieobjekt

Som nämnts i föregående avsnitt, så hämtas de artiklar jag analyserar ifrån ”Världen idag: s” nättidning. För att få en känsla för tidningen i sin pappersupplaga har jag därför under uppsatsskrivandet även prenumererat på den. Detta har känts nödvändigt för att få en känsla för tidningen som helhet, och att få bläddra och läsa den på det sätt som övriga prenumeranter gör. Detta har gett mycket och jag har på detta sätt kunnat sätta in de artiklar jag läst i sitt sammanhang i form av en papperstidning.

5.3.2 Resan till analyschemats slutgiltiga form

Analysschemat har växt fram parallellt med utformandet av det teoretiska perspektivet, samt syfte och frågeställningar. Analyschemats struktur består först av några inledande frågor (datum, artikelns namn och så vidare), samt de tre frågeställningarna, där varje frågeställning följs av ett antal underfrågor som skulle besvara respektive frågeställning. Då jag gjort detta började jag med en provanalys av tre artiklar, för att se hur mitt analyschema fungerade i praktiken. Detta gjorde att jag snabbt såg vilka frågor som fungerade och vilka som inte gjorde det. Jag ska nu nedan beskriva och reflektera över detta.

Då det ursprungliga analyschemat var klart började jag en provanalys av tre artiklar. Här visade det sig vara var främst tre saker som slog mig. Det första var att det var väldigt många frågor att ställa till varje text. Det visade sig även att flera frågor var väldigt lika varandra. Dessutom var flera av frågorna av ja och nej- karaktär, vilket gjorde att jag inte fick något djup i svaren. Här krävdes en omarbetning. Först började jag studera de frågor som liknade varandra och arbetade på så sätt fram *en* fråga som kunde ersätta de frågor som låg nära varandra. De frågor som var av ja- och nej- karaktär omarbetades till mer öppna hur- frågor? Exempel på det är frågorna:

- Skildras sexualitet i form av ett vi/de?
- Skildras sexualitet i form av ett vi/de Andra?
- Skildras sexuell avvikelse?
- Skildras sexualitet i form av binära oppositioner?

Som omarbetades till:

- Hur skildras sexuell avvikelse?
- Hur skildras sexualitet i form av ett vi – de/de Andra? (jämförande av olika sexualiteter till exempel)
- Hur skildras sexualitet i form av binära oppositioner?

Jag tog även bort frågorna:

- Vilka värderingar förknippas med heterosexuella/heterosexualitet?
- Hur sätter tidningen ord på heterosexuella/heterosexualitet?

Syftet med dem var att se hur ”Världen idag” skrev om heterosexuella, för att på så vis kunna jämföra det med hur tidningen skrev om homosexuella. Det visade sig dock att alla artiklar som heterosexualitet nämndes så var det i samband med homosexualitet, vilket gjorde att de besvarades i de frågor som handlade om ”vi” – ”de”/”de Andra”, sexuell avvikelse, samt binära oppositioner. Dessa förändringar ledde till att analysens frågor minskade avsevärt i antal. Då jag testade att analysera om de tre artiklarna igen, utefter det nya analysens schema var det en stor förändring. De svar som låste sig med mina ja och nej- frågor gav med mina hur- frågor desto mer fylliga och nyanserade svar.

Den förändring som skett i det nya analysens schema har mer rört sig om vissa formuleringar. Exempel på det är frågan: ”Hur skildras religionens roll i det senmoderna samhället?”, som var direkt hämtat från teorin och kändes onödigt normativ då man frågade de olika texterna. Frågan formulerades därför om till ”hur skildras kristendomens plats i dagens samhälle”? Detta för att det i analys handlar om en kristen tidning i ett kristet land. Syftet har även formulerats om från att *skildra* homosexualitet till hur tidningen *skriver om* homosexualitet. Då jag endast analyserar den skrivna texten, och inte utför någon bildanalys, så blir denna formulering mer rättfärdig. Mitt slutgiltiga analysens schema finns placerad i form av en bilaga, längst bak i uppsatsen.

5.3.3 Analysarbetets gång

Då analysens schema var reviderat började jag min analys av de artiklar jag valt att studera. Jag utformade ett analysprotokoll där jag både numrerade och skrev ut varje fråga i analysens schema. Därefter skrev jag text 1, text 2, text 3 och så vidare under varje fråga, och förde sedan in svaren jag fick från varje fråga under respektive text. Detta gjorde att jag på ett smidigt sätt fick en övergripande bild av de svar de olika texterna givit på respektive fråga. Denna struktur var av stor hjälp då jag började jämföra och kategorisera texterna. Jag har inte råkat ut för stora problem under analysarbetets gång. Då mitt analysens schema var omarbetat fungerade det bra och jag fick ut mycket information från mitt material. En fråga är dock av vikt att förtydliga. De jag valt att lyfta fram när det gäller frågan ”vem/vilka får komma till

tals”?, så är det de som verkligen *får* det, det vill säga de som i tidningen själva får uttrycka sina åsikter. Däremot kan de aktörer som själva kommer till tals (agerande aktör) diskutera andras åsikter, men då är dessa åsikter endast omtalade genom någon annan (omtalad aktör) och lyfts därigenom inte fram som att de själva får komma till tals. De jag tar upp under vilka aktörer som kommer till tals är personer, och inte stora grupper. Ett enda undantag är de ”debattörer” som uttalar sig för aktionen ”bevara äktenskapet”. Annars är det ju naturligt att stora grupper inte uttalar sig explicit, detta var det enda fallet jag fann i analysen. På flera ställen diskuteras hur ”flera inom kyrkan tycker si eller så”, men det tydliga och enade budskap som debattörerna uttalar visar att det verkligen är dem som själva kommer till tals vilket gjorde att jag tog med dem under denna fråga.

Då textanalysen avslutats, började mitt arbete med att finna mönster i hur tidningen skriver om homosexualitet. Här gällde det att höja blicken från sin djupgående analys, för att inte fastna i detaljer. Istället fokuserades på att karaktärisera de övergripande drag som framkommit, samt de drag som avvek.

Jag hittade två övergripande teman (*homosexualitet, kyrkan och den kristna tron, samt homosexualitet ur ett profant⁴⁶ perspektiv*) som debatten om homosexualitet förankrades utifrån. Jag hittade även tre återkommande ämnen (*ärkebiskopsvalet, kristdemokraterna och frågan om adoption, äktenskap och att välsigna homosexuella par*) som diskussionen om homosexualitet främst förankrades i. Då denna analys slutförts började jag att skissa på hur min resultatredovisning skulle presenteras. Resultaten kommer att presenteras utifrån mina två teman. Under respektive tema redovisas sedan de återkommande ämnena som tagits upp. Jag har även valt att ta med två artiklar där två personer kommer tilltals, men som inte diskuterar homosexualitet utifrån något av de tre återkommande ämnena. Detta därför att de innefattar en viktig del av de avvikande svar som jag funnit i studien och som därför är av vikt att belysa. De två personer det här handlar om kommer att ligga under rubriken ”övrig debatt”, under respektive tema. Resultaten redovisas alltså tematiskt, där de återkommande ämnena vävs in under de tema/teman de förekommer. Detta belyses med konkreta exempel hämtade från texterna. Denna resultatpresentation ger en struktur då jag presenterar mitt material. En struktur som jag sedan kan besvara mina frågeställningar utifrån. Genom min tematiska presentation, och de återkommande ämnen jag funnit, kommer jag lyfta fram vilka som kommer till tals i homosexualitetsfrågan (frågeställning 1), vilken syn på homosexualitet som kommer till uttryck (frågeställning 2), samt hur diskussionen om homosexualitet kopplas till kyrkan och den kristna tron (frågeställning 3).

5.4 Med facit i hand – en tillbakablick och summering

Avslutningsvis ska jag nu för en diskussion om studiens kvalitet. Två problem som ska lösas oavsett om det är kvantitativa eller kvalitativa studier, är *allmängiltighetsproblemet* och

⁴⁶ Med profant menas här den ”världsliga” diskussion som inte förankras i kyrkan och den kristna tron.

intersubjektivitetsproblemet. Lösningarna för dessa problem ser dock olika ut beroende på om man valt att använda kvalitativa eller kvantitativa metoder. Allmängiltighetsproblemet handlar om studiens generaliserbarhet, det vill säga i vilken mån de texter man studerat kan vara legitimt representativa då man talar om ett större antal medietexter.

Intersubjektivitetsproblemet handlar däremot om den möjlighet som finns till att i efterhand vetenskapligt granska och kritisera den studie som genomförts.

Lösningen på allmängiltighetsproblemet i en kvalitativ textanalys handlar inte om att generalisera eller att ta fram någonting statistiskt representativt som i den kvantitativa studien. Istället väljs en eller ett antal texter ut som motiveras kunna representera och vara giltiga för ett större antal liknande texter. Dessa texter studeras sedan via närläsning för att finna återkommande mönster (Djerf Pierre, 1996: 47-49). I denna studie har ett totalurval gjorts för en viss tidsperiod (23 jan till 2 maj). Urvalet har motiverats, där det avser täcka så mycket som möjligt av det som skrivits om homosexualitet under den studerade tidsperioden. Detta har resulterat i 29 texter som analyserats detaljerat, genom en närläsning. Efter mitt urval har materialet studerats för att leta efter återkommande mönster i hur tidningen skriver om homosexualitet, samt även det som avviker. Jag tror att det material jag analyserat beskriver homosexualitet utifrån den hållning tidningen har i stort oavsett tidsperiod. Detta dels därför att jag gjort ett totalurval under en så pass lång period som ett kvartal, men även för att tidningens hållning i homosexualitetsfrågan under den studerade perioden är konsekvent. Därav anser jag den kvalitativa textanalysens allmängiltighetsproblem vara löst.

Då det gäller intersubjektivitetsproblemet heter den kvalitativa textanalysens lösning *explikation* och *exemplifiering*. Med detta menas att man ger konkreta exempel från de texter man studerat och sedan förklarar och/eller tolkar dem. Vidare ska teoretiska perspektiv, empirin och tolkning redogöras. I denna studie har jag presenterat mina teoretiska utgångspunkter, och det syfte och frågeställningar som det utmynnat i. Vidare har jag i detta kapitel redogjort och motiverat mitt metod- respektive materialval. Jag har även beskrivit hur jag gått tillväga både vad gäller utformande av analyschema och analysarbetets gång fram till resultatredovisningen. I min resultatredovisning belyser jag återkommande med exemplifiering från texterna där jag förklarar och tolkar dem. Mitt analyschema finns i bifogad bilaga, och samtliga artiklar jag analyserat finns med i litteraturlista för den som vill nå dem. Genom detta kan min studie i efterhand utsättas för vetenskaplig granskning och kritik, vilket gör att jag även anser att intersubjektivitetsproblemet för kvalitativ textanalys är löst.

Pedagogen Staffan Larsson talar om vikten av att följa kvalitetskriterier då man gör kvalitativa studier. En av dem är *perspektivmedvetenhet*. Viktigt är här att man som forskare belyser vilket perspektiv man utgår och tolkar utifrån, genom att lyfta fram vilken teori man arbetar efter. Ett annat kriterie är den *interna logiken*, där det ska finnas en harmoni mellan forskningsfrågor, datainsamling och analysteknik. Vidare diskuterar han även värdet i att gestalta resultaten på ett rättvist sätt, genom en *innebördsriktighet* och en *struktur*. Resultaten

ska visa på en rik innebörd och där strukturen är överskådlig och reducerad från studiens komplexa material (Larsson, 1994: 165-175).

I studien belyser jag min perspektivmedvetenhet, då jag presenterar mina två teoretiska utgångspunkter senmodernitet respektive queerteori. Jag har även presenterat syfte och frågeställningar och hur de legat till grund då jag har gjort mitt urval och format mitt analyschema. Resultaten presenteras utefter en genomtänkt tematisk struktur, vilket jag även diskuterat tidigare i kapitlet. Här lyfts konkreta och belysande exempel från de analyserade texterna fram, vilket visar hur tidningen skriver om homosexualitet. Exemplet varvas med förklaringar och analys, vilket ger resultatredovisningen en innebördsrik karaktär. Med denna redogörelse anser jag att detta är en studie som uppfyller kraven på en god vetenskaplig kvalitet.

6. Resultat och analys

I detta kapitel ska jag redovisa de resultat jag kommit fram till. Mina tre frågeställningar kommer inte att presenteras för sig, då de oundvikligt går in i varandra. Istället kommer jag att göra en tematisk presentation, där svaren på mina frågeställningar vävs in. För att konkretisera och visa att hur jag besvarat syfte och frågeställningar ges dock även en utförligare och sammanfattande analys i slutet av kapitlet. Det ena avsnittet förankras här i mina teoretiska utgångspunkter, följt ett avslutande avsnitt förankrat i syfte och frågeställningar.

Innan jag startar min tematiska presentation av materialet ska jag lyfta fram de övergripande drag jag funnit i analysen. Då jag analyserat materialet har jag funnit främst tre ämnen som återkommer då man talar om homosexualitet, vilka består av *ärkebiskopsvalet*, *kristdemokraterna* och *frågan om adoption, äktenskap och att välsigna homosexuella par*. Ärkebiskopsvalet diskuteras utifrån de olika biskopar som kandiderar till valet, där deras ställning till frågor som homosexualitet belyses. Den fokusering som homosexualitetsfrågan ges i utfrågningen av ärkebiskopskandidaterna anses i tidningen vara ett problem. Vidare diskuteras även den lesbiska kandidaten Anna- Carin Hammar som fått stort medieljus på sig. Då kristdemokraterna diskuteras handlar det om partiets och deras lednings och ledamöters inställning till homosexualitet. Även här lyfts det fokus som homosexualitetsfrågan tillgivits fram som ett problem. Frågan om adoption, äktenskap och att välsigna homosexuella par är det vanligast förekommande ämnet. Här diskuteras homosexuellas rättigheter, och diskussionen knyts ofta till Svenska kyrkans liberala hållning i frågan. Nedan kommer jag att belysa hur tidningen skriver om homosexualitet, via konkreta exempel. Presentationen kommer att genomföras med utgångspunkt i två teman. Det *första temat* (6.1) tar upp när ”Världen idag” skriver om homosexualitet och kopplar detta till kyrkan och den kristna tron. Det *andra temat* (6.2) tar upp när ”Världen idag” skriver om homosexualitet och inte kopplar detta till kyrkan och den kristna tron. Under respektive tema belyses sedan de återkommande ämnena, samt de två exemplen från den övriga debatten.

6.1 Homosexualitet, kyrkan och den kristna tron.

I artiklarna kopplas homosexualitetsdiskussionen återkommande till kyrkan och den kristna tron. Ett ämne som är centralt här är välsignelseakten för homosexuella.

6.1.1 Välsignelseakt för homosexuella

En som får komma till tals i frågan om homovälsignelserna är kyrkoherden Sten Sandmark. Då artikeln skrevs hade Sandmark nyligen lämnat Svenska kyrkan. Anledningen till detta handlade om de samvetsbetänkligheter han har inför att välsigna homosexuella par.

– Det är inte samma kyrka som när jag prästvigdes, den har förändrats på punkt till punkt. Man har glömt att kyrkans grund är Kristus, har övergett Bibeln och traditionen. [...] kristna värderingar ”är eviga och kan inte rubbas” (2006-04-24: 2).

Att välsigna homosexuella uppfattas enligt Sandmark som fel, om man följer bibeln. Då svenska kyrkan tagit beslutet att inkludera välsignelseakten i kyrkoordningen såg Sandmark ingen annan utväg än att lämna Svenska kyrkan:

– Jag vill inte administrera välsignelseakt för homosexuella, som nu är lag i Svenska kyrkan. Men antingen jag som kyrkoherde eller någon av komministrarna måste förrätta handlingen om förfrågan kommer. Handlingen är emot Guds ord och jag kan inte tvinga någon att förrätta den (2006-04-24: 2).

Här hänvisar Sandmark till Guds ord, då han argumenterar för att homovälsignelserna inte är rätt. Detta gör att han varken kan utföra välsignelser för homosexuella par själv, eller tvinga någon annan till det. En åsikt han delar med flera andra. DN:s ledarskribent Per Ericsson har även han lämnat svenska kyrkan för att gå med i den katolska kyrkan istället. Skälen är flera men homovälsignelserna är en av dem:

– Ett är att jag är kritisk till välsignelseakten för homosexuella par. Ett annat skäl är det obehagliga sättet man behandlar oliktänkande på. Det är i princip stopp för unga prästkandidater med en annan syn, än den rådande, på prästämbetet att bli vigda (2006-04-24: 2).

Domkyrkominister Dag Sandahl diskuterar även han frågan om homosexualitet och oliktänkande inom kyrkan:

– Det är ett tarvligt och tjaskigt sätt som man behandlar personer på som har en annan åsikt i ämbetsfrågan och homosexfrågan. Så kan det inte fortsätta. Det finns två alternativ för svenska kyrkans framtid: antingen väckelse eller utplåning (2006-04-24: 2).

Svenska kyrkans liberalisering som bland annat lett fram till homovälsignelserna upplevs som problematiskt. En problematik som Sandahl menar kan leda till svenska kyrkans utplåning om man inte gör någonting åt det. Den ställning som svenska kyrkan tagit om homovälsignelserna väcker starka känslor. Här behövs en ”väckelse” som Sandahl uttrycker det, för att få svenska kyrkan på rätt riktning igen. Det finns alltså ett motstånd till homovälsignelserna som kommer fram genom flera olika röster inom Svenska kyrkan. Dock är det inte endast personer inom (eller nyligen avhoppare av) Svenska kyrkan som kommer till tals i denna fråga. Även Livets Ords pastor Ulf Ekman diskuterar homosexualitetsfrågan. Här knyts, likt ovan, kopplingar mellan homovälsignelserna och svenska kyrkan.

– Svenska kyrkan är unik på många sätt. Det är den kyrka som under de senaste åren tappat absolut mest medlemmar i hela världen. Det är den första kyrka i hela världen som har officiellt beslutat att införa välsignelse för homosexuella par. Det är den första kyrka i världen som har haft en öppet homosexuell kandidat till ärkebiskopsposten. Det är en kyrka som drivit en ovanligt stark politisk kampanj ”Hoppkampanjen” för att isolera och bojkotta Israel. Det är en kyrka vars utgående ärkebiskop varit den kanske tydligaste representanten i Europa för teologisk otydlighet och flummig liberalism (2006-03-24).

Även här diskuteras homosexualitet utifrån svenska kyrkan och dess liberala inställning till det. Men det görs även en koppling till att det är den kyrka som tappat flest medlemmar i hela världen. Kan möjligtvis svenska kyrkans liberala inställning i frågan om homovälsignelserna bottna i det alltmer dalande medlemsantalet? Detta är en fråga som väcks då man läser inlägget. Ekman utvecklar diskussionen ytterligare:

– Det finns en biblisk princip om att lösa och binda som gäller alla kyrkor oavsett vilken andlig situation de är i. När en dominerande kyrka löser – öppnar – för en idé, företeelse eller inställning så påverkar det landet och befolkningen mer än de anar. Här ligger tragiken i, bland annat, besluten om homovälsignelserna. Det öppnar upp för en flodvåg av obibliska inställningar och attityder hos en allmänhet som ändå, åtminstone undermedvetet, tror att Svenska kyrkan står för en historiskt kristen tro. Istället för att binda, stoppa, varna och profetiskt förkunna väljer Svenska kyrkan i många och avgörande situationer att haka på det sekulariserade samhällets inställningar och drar därmed med sig mer människor än man kan ana (2006-03-24).

Här beskrivs hur dagens sekulariserade samhälle gjort att kyrkan idag tappat sin historiska kristna tro. Svenska kyrkan har istället valt att haka på de sekulariserade inställningar som råder, vilket bland annat lett fram till beslutet om att välsigna homosexuella par i kyrkan. Ett beslut som inte bara påverkar kyrkan och de homosexuella, utan även landet och befolkningen i stort. Inställningen till homovälsignelserna är här tydlig. Det är en tragik och ifrågasätts. Kyrkan ska binda, stoppa och varna och inte som Svenska kyrkan gör; öppna upp för nya idéer som homovälsignelser. Liknande inställning till homovälsignelsen finner vi även i nästa artikel som är skriven av pingstpastor Thomas Ander. Här diskuteras äktenskapsfrågan, homovälsignelser och homosexualitet, kopplat till Svenska kyrkan och den kristna tron:

– Bibeln hävdar tydligt att Guds tanke med människans sexualitet är kopplad till äktenskapet mellan en man och en kvinna. Inom liberalteologiska kretsar kommer man nu förbi detta faktum genom att lansera ”den dynamiska bibeltolkningsmetoden”. Den innebär att bibeltexternas betydelse kan omformas

efter hand som människan så önskar. Som en följd av denna bibeltolkning kunde kyrkomötet i höstas besluta om att välsigna homosexuellt partnerskap – ett mänskligt kärleksförhållande som Bibeln betraktar som synd. Låt oss ha klart för oss att Bibeln skrevs i tider där homosexualitet var vanligt. Det vi möter i vårt samhälle idag var därför inget okänt för Bibelns författare. Men mitt i en sådan tid ger oss Gud i Bibeln tydliga rekommendationer och ramar för det sexualmoraliska området, som en kärleksfull vägledning till en vilsen mänsklighet (2006-01-30).

I texten framkommer hur människor idag tolkar bibeln på det sätt som man vill, bland annat i beslutet om att tillåta homosexuellt partnerskap. Någoting som även Ander ställer sig emot, då han menar att detta kärleksförhållande är synd enligt bibeln. Gud har gett oss regler att följa vad gäller sexualitet, för att vi inte ska hamna fel. Homosexualitet ses därför som en avvikande sexualitet, som resultat av en vilsen mänsklighet. Svenska kyrkans inställning till homovälsignelser kan därför ifrågasätta dess legitimitet och trovärdighet som kyrka:

– Det beslut som togs i Kyrko- mötet, och på de grunder som det gjordes, innebär att den Svenska Kyrkan övergett den bibliska/kristna sexualiteten. Man har också infört ett kärleksbegrepp som på ett sekteristiskt sätt förvanskar den bibliska läran om vad kärlek egentligen är. Svenska Kyrkan är därför idag ur stånd att ge en kristen vägledning på detta område. Man är numera endast ett eko av den tillfälliga samhällsandan. Så tragiskt! Man har abdikerat från sitt huvuduppdrag: Att i sann kärlek vara Ordets förvaltare och förkunnare! Delikata frågor uppstår nu: Kan Svenska Kyrkan av idag längre betraktas som en kristen kyrka? Verkar dess främsta framträdare i Antikrists ande? (2006-01-30)

Reaktionen på Svenska Kyrkans förhållning till homovälsignelserna är här tydligt och starkt. Anders åsikter som att homovälsignelserna är en förvanskning på ”vad kärlek egentligen är”, visar på att han ser på homosexualitet som någoting onormalt och avvikande. Han menar att kyrkan idag har övergett bibelns syn på sexualitet och följer istället de värderingar som råder i samhället. De viktiga frågorna om att förvalta och förkunna Guds Ord, är inte längre centralt. Detta gör att Ander tvivlar på ifall Svenska Kyrkan idag är en kristen kyrka. I en annan artikel beskrivs hur homovälsignelsen kommit att drabba ryska barn:

– Tidigare i januari uppmärksammade Världen idag att Rysk- ortodoxa kyrkoledningen stoppar vitryska barn från att resa på läger i Sverige. I december meddelade Moskvapatriarkatet att man fryser relationerna med Svenska kyrkan efter kyrkomötets beslut om välsignelsehandlingar i kyrkan för samkönade par. Nu stoppas även ett återkommande läger med ryska och svenska barn som varje år arrangeras på något av Luleå stifts lägergårdar.

– Vi beklagar att Ryska ortodoxa kyrkan känt sig nödgad att ta ett sådant beslut, säger Inger Aasa Marklund, internationell sekreterare i Luleå stift i ett pressmeddelande.

Här beskrivs hur kyrkomötets beslut om homovälsignelserna drabbat relationen mellan den Rysk- ortodoxa kyrkoledningen och Svenska kyrkan. Dessutom drabbar det de ryska barnen som varje år åkt på äger till Luleå stifts lägergårdar. Budskapet vittnar om att om inte svenska kyrkan tagit beslutet om att välsigna samkönade par så hade de ryska barnen fått åka på sitt läger och kyrkorelationen mellan Ryssland och Sverige hade kunna fortsätta. Min uppfattning blir här att det snarare är Svenska kyrkans fel, än att Ryssland har svårt för att samarbeta med oliktankande kyrkor. Detta ger en skuldbelagd prägel på Svenska kyrkan som genomsyrar artikeln.

I en annan artikel kommer Ekman till tals igen. I diskussionen nämns den försämrade relationen mellan Rysslands kyrka och Svenska kyrkan, ett resultat av svenska kyrkans förhållningssätt till homovälsignelserna. Både ryska kyrkans överhuvud Alexej II, samt den syrisk- ortodoxe prästen Fader Josef Dag reagerat på svenska kyrkans beslut om att införa homovälsignelser. Någonting Ekman har full förståelse för.

– Varken Fader Dag eller Alexej II eller tusentals andra kristna ledare har missuppfattat signalerna från Svenska Kyrkan, tvärtom. Man ser tydligt avfallet från Bibeln, inte bara i en fråga – homosexualiteten – utan i en rad fundamentala frågor som till exempel jungfrufödseln, Jesu under med mera. [...] Det verkar som att de menar att de ostört skall kunna få komma med vilka teologiska avvikelser som helst, utan att någon få reagera. Självklar är det så att om någon predikar klart emot Guds Ord, avviker från den urgamla kristna tron och ihärdigt arbetar för nedmontering av dess klassiska kristna värden, så främjar man faktiskt ”främmande makts” intressen (2006-01-27).

Det som skrivs om homovälsignelser har alltså ett tydligt budskap. Den mänskliga kärleksrelationen är avsedd för en man och en kvinna. Här hänvisas till Bibeln och Guds Ord, som styrker denna övertygelse. Därför blir homosexualitet någonting fel och avvikande. Någonting som bryter mot den rådande normen, en norm som ska förbli. Samkönat äktenskap går emot Guds ord och väcker därför starka känslor. Som ett resultat av denna uppfattning, blir svenska kyrkans liberala hållning i frågan om homovälsignelser starkt ifrågasatt. Det talas om en avkristnad kyrka, som istället för att predika historisk kristen tro valt att hänga på de värderingar som råder i dagens sekulariserade samhälle. Någonting som inte uppskattas. Här råder istället en debatt för att inta de gamla värderingar som åsidosatts, bland annat i förespråkandet för att sexualitet endast ska vara förbehållet i äktenskapet mellan en man och en kvinna. Värderingar vi bland annat finner inom den kristna högern (R&S: 1986).

Diskussionen om homosexualitet diskuteras även återkommande då det handlar om kristdemokraterna, ett politiskt parti grundat på kristna värderingar. Kd både kritiseras och försvaras då det kommer till frågan om synen på homosexualitet, något som nu ska belysas.

6.1.2 Kristdemokraterna

Ett annat ämne som återkommer i samband med homosexualitet är kristdemokraterna (kd). Den kritik de drabbas av är hur partiet kommit att anpassa sig efter samhällsklimatet. I följande artikel, skriven av universitetsadjunkt Stephan Alm, diskuteras hur kd: s partiledare Göran Hägglund kommit att inta en så kallad ”dubbel agenda”. Med detta menas att han står för en åsikt i kristna medier och en annan i de profana.

– Man kan undra om Göran Hägglunds förflutna som så kallad placeringsrådgivare för mycket inverkar på hans sätt att bedriva opinionsarbete. Den 27 januari 2005 fanns i tidningens Hemmets vän en artikel skriven av Göran Hägglund med rubriken ”Ändra lagen om hets mot folkgrupp”. Kanske kan man uppfatta den redigt skrivna artikeln som ett utflöde av en slags riskspridningsstrategi från kd:s sida, det vill säga i denna del som en åtgärd att vårda partiets kärnväljare. De ledande opinionsbildarna i så kallade homofrågor i Sverige låter kd- ledningen vara ifred när partiet huvudsakligen bedriver undanskymd opinionsbildning i tidningar vars läsare huvudsakligen torde utgöras av kristdemokratiska kärnväljare. (Med emfas har Hägglund skrivit i tidningen Dagen att kd skall ”ta strid” för äktenskapet.) Är det månne en av försiktighet präglad placeringsrådgivarroll, med fokus på riskspridning genom metoden att lägga äggen i olika korgar, som här styr Göran Hägglund? [...] Tongångarna från Göran Hägglund i tidningen Resumé är minsann inte desamma som i den kristna samfundspressen. (2006-04-21: 2).

I artikeln framkommer hur Hägglund tar ställning mot att homosexuella par ska ingå äktenskap, då det gäller kristna medier. En åsikt som inte ser likadan ut i, då det handlar om uttalanden i profana medier. I artikeln finns en kritisk ton till denna ”dubbla agenda”, som Hägglund kör med. Hans position som partiledare samt kd: s ledning ifrågasätts, något som kommer fram på flera ställen genom artikeln:

– I stället synes det som om han inordnar sig i det samtida politiskt korrekta skallet mot vissa kristna som är kristdemokrater. Skådar vi här ett svek? [...] Tyvärr synes den nuvarande partiledaren för kristdemokraterna i Sverige vara för svag för att vilja lyfta fram den viktiga äktenskapsfrågan på ett verkningsfullt sätt. [...] Kd: s partiledning borde tillkännage att kd inte kan sitta i en regering som inför ett så kallt könsneutralt äktenskap (2006-04-21: 2).

Hägglunds ställning i frågan om äktenskap för homosexuella par anses här vara problematisk. Att anpassa sig efter samtida politisk korrekthet anses här som en svaghet och ett svek. Dock finns det andra exempel där kd lyfts fram utan kritik och där man även får stöd av tidningen. Exempel på det är kopplat till frågan om adoption. Här beskrivs hur en ledamot (kd) vid namn Helén Nylund blivit anmäld till HomO för sin inställning till homosexuella par som adoptivföräldrar. Nylund kommer här själv till tals:

– Jag har valt att ta min utgångspunkt i FN: s barnkonvention. Vid en adoption bör man eftersträva som är så lik den ursprungliga familjebilden som möjligt. En viktig del av detta är att barnet ska få tillgång till både en mamma och en pappa (2006-02-22: 2).

Händelsen kommenteras även i en ledare samma datum, skriven av ”Världen idag: s” chefredaktör Carin Stenström. Här försvarar Stenström ledamot Edlund.

– Var går gränsen för samvets- och åsiktsfriheten? Får en ledamot av socialnämnden inte hysa uppfattningen att ett föräldralöst barn mår bäst av att få ett hem med både mamma och pappa? Tydligt är en så självklar uppfattning inte bara kontroversiell utan kanske också straffbar i dagens Sverige. [...] Även HomO måste respektera att det finns andra uppfattningar än de HomO representerar. Han måste också respektera att det i det här fallet finns goda skäl för dessa åsikter. Att adoptera barn är inte en självklar rättighet. Däremot borde det vara en självklar rättighet för varje barn att dess intresse ska väga tyngst i ett adoptionsbeslut (2006-02-22: 1).

Då adoptionsfrågan belyses hänvisas till att det ska vara förbehållet mannen och kvinnan. Detta beläggs dels i FN: s barnkonvention som hänvisar till den ursprungliga familjebilden, men även att det är en självklar uppfattning och att det finns goda skäl för de åsikterna. Även här går att se hur synen på de homosexuella definieras utifrån den heteronormativa normen där de anses som avvikare och därför inte är lämpliga som adoptivföräldrar (Rosenberg, 2002: 101-103). Att adoptera anses här inte vara en rättighet.

Då tidningen lyfter fram kristdemokraterna diskuteras även SVT:s dokumentär om partiet, som kommit att gå under namnet ”Bögfaktorn”. Ett namn som väckt starka känslor. Här diskuteras SVT: s Lena Scherman, och de metoder hon använt sig av för att få fram det uppgifter hon vill ha. I en ledare kommenterar Carin Stenström händelsen och vad hon anser om detta:

– Åtskilliga av dem som Scherman varit i kontakt med har prisat hennes ärliga uppsåt, hennes önskan att främja det kristna moralinflytandet i samhället och hennes försäkran att inget ska publiceras som de inte fått godkänna. Scherman har uppenbarligen uppträtt på ett sätt som fått många att tro att hon är en av dem.

Sannolikt känner dessa människor, som trots på Scherman, viss oro inför hennes tv- redovisning av deras samtal, med den avslöjande och betecknande rubriken "Bögfaktorn". Av SVT:s programpresentation framgår att rättegången mot Åke Green och många kristnas engagemang för yttrande- och predikofrihet står i fokus, när det gäller tv:s granskning av kristdemokraterna (2006-03-17: 1).

I artikeln kommenterar Stenström hur Scherman gått tillväga för att få fram uppgifter om kristdemokraterna. Någoting som hon är skarpt kritisk till, vilket framkommer då hon fortsätter diskussionen:

– Partiet skall alltså framställas som icke- rumsrent, därför att kristna inte tycker att övertygelse ska leda till åtal och fängelsestraff. Hade man inte vetat att svenska journalister under hela Green- processen haft väldigt lätt för att sluta upp bakom kravet på en fällande dom mot Åke Green, skulle man inte tro att en sådan koppling var möjligt. Men det går i media att förvrida det mesta. Den som försvarar yttrandefriheten är extremist och den som vill inskränka den är demokrat. Den viktiga frågan är emellertid denna: hur kan det komma sig att den statliga televisionen systematiskt haft i uppdrag att svartmåla och förlöjliga ett seriöst parti? Avsnittet om moderaterna hade rubriken Utmanaren, programmet om kristdemokraterna heter Bögfaktorn. Det säger allt om SVT:s valbevakning. Redan innan valrörelsen kommit igång har man bestämt sig för att ingå i socialdemokraternas kampanjorganisation. I dess valstrategi ligger ju att tuga ihjäl och försöka slå ut kristdemokraterna ur riksdagen. Man får hoppas att både de och SVT faller på eget grepp (2006-03-17: 1).

I artikeln beskriver Stenström hur SVT kommit att både svartmåla och förlöjliga kristdemokraterna. Dessutom blir det tydligt var SVT vill lägga fokus på, då namnet på dokumentären är "Bögfaktorn". Ett desto mer laddat ord än "Utmanaren", vilket var namnet på dokumentären om moderaterna. Stenström menar att detta visar hur SVT, som statlig television, hjälper till att försöka slå ut kristdemokraterna ur regeringen, vilket är socialdemokratins valstrategi. En annan artikel, skriven av Haore Sulaiman, tar också upp SVT: s dokumentär om kristdemokraterna. Även här beskrivs hur SVT svartmålar partiet, genom att fokusera på Åke Green och homosexualitet.

– I SVT:s Dokument inifrån kommer kd att svartmålas. Det säger personer i partiet som Världen idag har talat med. Programmet kallas Bögfaktorn och illustreras med en bild på Åke Green på förhandspresentationen på SVT:s hemsida. Enligt uppgift har SVT- teamet, med Lena Scherman i spetsen, samlat in 50 timmars material om kristdemokraterna. Partiledaren Göran Hägglund intervjuades sammanlagt 5 timmar, vid tre olika tillfällen, och pressades bland annat på frågor om homosexualitet. Personen i partiet vi talat med säger att många inom kd känner en djup oro inför söndagens program (2006-03-17: 2).

Även Ella Bohlin, ordförande i KDU, kommer till tals i artikeln och hon likt många andra anser att programmet är vinklat:

– Bara en sådan sak att man rubricerar programmet med ”bögfaktorn”. Jag tycker att det säger en del om innehållet. Jag tror inte att programmet kommer att ge en rättvis bild av partiet. Man kommer att fokusera på enskilda frågor, säger hon och refererar till SVT:s förhandsinformation om programmet som presenteras på webben. Jag känner mig bekymrad inför programmet. Det verkar ge en ensidig bild (2006-03-17: 2).

Den bild som beskrivs är även här att kd känner en oro för den bild SVT kommer förmedla av partiet i dokumentären Bögfaktorn. Flera röster inom kd anser att bilden inte kommer att ge partiet rättvisa. Dels via dokumentärens namn, men även genom att illustrera förhandspresentationen av dokumentären på webben med en bild på Åke Green.

Det som skrivs om kd och homosexualitet är alltså inte enhetlig. Det finns en del där kd får kritik för sin ”lama” inställning i frågor rörande homosexualitet. Här menas att partiet inte vågar stå upp för de åsikter om bland annat homosexualitet som de i grunden står för, utan att de istället kommit att anpassa sig efter de värderingar som råder i dagens samhällsklimat. Kd: s partiledare Göran Hägglund är här den som främst får kritik även om det framkommer kritik även mot att partiledningen. Den andra delen då kd och homosexualitet diskuteras tar tidningen kd i försvar. Dels då det gäller kd: s ledamot Lena Nylund som tagit ställning mot att homosexuella ska få adoptera, vilket lett till en anmälan från HomO. Här lyfter tidningen fram vikten av att få tycka vad man vill och värnar om åsiktsfriheten. Då tidningen diskuterar SVT: s dokumentär ”Bögfaktorn” belyses den problematik ett sådant namn innebär, och att ett seriöst parti istället för att få en ärlig chans i stället blir både svartmålat och förlöjligt.

6.1.3 Ärkebiskopsvalet

Flera artiklar förankras i ärkebiskopsvalet, då man talar om homosexualitet. I en av artiklarna kommenterar frilandsjournalisten Kerstin Klason valet på följande vis:

– Det är förstås ingen djärv gissning att frågor om inställning till kyrklig välsignelseakt för homosexuella och ämbetsfrågan med fokus på kvinnliga präster kommer att få stor plats. [...] Ibland får man nästan känslan av att valet handlar mindre om kyrkan i framtiden och mer om situationen för de homosexuella och kvinnokampen i framtiden (2006-03-14).

I artikeln skriver Klason om hur ärkebiskopsvalet kommit att lägga mer fokus på frågor som homosexualitet, än kyrkans framtid. Att frågan om homosexualitet blivit viktig då man diskuterar ärkebiskopsvalet belyses ytterligare i en annan artikel. Artikeln beskriver hur

debatten i Sverige kommit att alltmer fokusera på homosexualitetsfrågan. Några som hörs tydligt är feministerna men även den grupp som strider för hbt- frågor (homo-, trans- och bisexuella). Medieljuset har därför träffande hamnat på den lesbiska ärkebiskopskandidaten Anna- Carin Hammar:

– Och i intervjuer och kommentarer framgår det redan med all önskvärd tydlighet att valet av just henne till ärkebiskop skulle bevisa att Sverige och den Svenska kyrkan är framåtsträvande, modern och fördomsfri. Val av någon som varken är kvinna eller homosexuell torde därför betraktas som, om inte ett steg tillbaka så i alla fall på stället marsch (2006-02-01: 2).

Att välja Anna- Carin Hammar skulle visa fram hur den Svenska kyrkan är ”en kyrka i tiden”. Denna bild är vad diverse lobbygrupper jobbar för, någonting som Klason menar att man måste vara vaksam på.

– För Svenska kyrkans del gäller det att se upp så att inte låter sig fångas som gisslan av diverse lobbygrupper och därmed binda upp sig för ödesavgörande vägval och beslut i framtiden (2006-02-01: 2).

Klason skriver hur den fokusering som tillgivits frågan om homosexualitet inte får påverka beslutet av ärkebiskop. Att välja en lesbisk biskop för att det är modernt, kan leda till konsekvenser i framtiden. I en artikel skriven av Haore Sulaiman diskuterades frågan om homosexualitet kopplat till ärkebiskopskandidaten Carl- Erik Sahlberg, som är domkyrkominister i Stockholm. Sulaiman beskriver hur alla ärkebiskopskandidater fått frågan om inställningen till homovälsignelser. De fick även veta att ortodoxa kyrkor på Balkan reagerat mot att kyrkomötets beslut att införa homovälsignelser. Själv kommenterar Sahlberg välsignelseakten och dess reaktioner på följande vis:

– Får jag sucka först, svarade Sahlberg, som sedan påpekade att enligt SCB är det 0.05 procent av Sveriges befolkning som har ingått partnerskap.

– Jag är med intresserad av de övriga 99.95 av folket. Hur ska Jesus Kristus få herravälde bland dem? (2006-03-15: 1)

I artikeln framkommer att den lilla del (0.05%) som ingått partnerskap inte är den del som Sahlberg vill fokusera på. Han suckar när därför när ämnet om att viga samkönade par kommer på tals. Samtidigt lyfter artikeln även fram hans åsikt i frågan om homovälsignelserna, där han själv får säga vad han tycker:

– Carl- Erik Sahlberg anser att Svenska kyrkans officiella hållning i homofrågan har ²förstört² (sic) relationen till andra kristna sammanhang och angav ortodoxa kyrkan, katolska kyrkan och pingströrelsen som exempel.

– Vad mer kan den förstöra? Jag skulle kunna vara en brygga till de andra samfundet, sa Carl- Erik Sahlberg, som inte avvisade möjligheten att riva upp kyrkomötets beslut om att införa välsignelseakter för samkönade par som ingått partnerskap. Sahlberg underströk samtidigt att han kände ”en stor ömhet för” homosexuella (2006-03-15: 1).

Här kommer Sahlbergs åsikter om homovälsignelserna fram. Svenska kyrkan har genom sitt ställningstagande till homovälsignelserna förstört relationen till andra samfund, menar han. Därför vill han om han blir ärkebiskop motverka denna relation, där upprivandet av beslutet om homovälsignelserna inte ses som en omöjlighet.

En som kommer till tals och inte beskriver homosexualitet, partnerskap och äktenskap ifrågasättande, är uppsalabiskopen Ragnar Persenius. Persenius, som kandiderar till ärkebiskopsvalet, diskuterar relationen mellan Svenska kyrkan och andra kyrkor. Det finns en bristande dialog anser han, någonting han tror kan bottna i kritiken mot homovälsignelserna.

– Den allvarligaste kritiken är den som pekar på att vi inte för dialog kring frågorna om sexualitet, partnerskap och äktenskap. Men vi kan inte sälja ut de homosexuella för ekumenikens skull (2006-03-15).

Persenius får här komma till tals och tidningen kommenterar inte hans åsikt. Vad Persenius anser om homosexualitet överlag är ingenting som framkommer, men här ifrågasätter han inte homosexualitet eller äktenskap och partnerskap.

Då ärkebiskopsvalet diskuterar frågan om homosexualitet rör det sig om den centrala plats homo- frågor får, den lesbiska ärkebiskopskandidaten Anna- Carin Hammar, samt frågan om att välsigna samkönade par. Att homofrågor kommit högt på agendan ifrågasätts då det anses vara endast är en liten del av allt de som behöver diskuteras då en ny ärkebiskop ska utses. Diskussionen kring Hammar lyfter fram vikten av att inte låta sig styras av lobbygrupper och på så vis låta det styra valet, vilket kan leda till konsekvenser. Vad gäller inställningen till homovälsignelser så lyfts domkyrkoprosten Carl- Erik Sahlbergs åsikter fram, där han intar en kritisk inställning till det. Uppsalabiskopen Ragnar Persenius ifrågasätter dock inte homosexualitet, partnerskap och äktenskap i sitt uttalande. De bådas uttalanden kommenteras inte av tidningen.

6.1.4 Övrig debatt

En som kommer till tals är överåklagare Sven- Erik Alhem. I artikeln beskrivs hur en förundersökning kommer att inledas gällandes hotelser mot homosexuella som framförts på flera Internetsidor. En förundersökning som tidigare varit aktuell, men lagts ner bland annat för Åke Greens friande dom i Högsta Domstolen, då han predikade om bibeln och homosexualitet. Alhem har dock efter överenskommelse med chefsåklagaren vid Södertörns

åklagarkammare fått denne att ta upp ärendena igen och se ifall hoten utgör hets mot folkgrupp.

– De kan inte göra anspråk på straffrihet för sina dödshot mot homosexuella med hänvisning till bibelcitat (2006- 02-14).

Alhem lyfter här fram vikten av att dödshot mot homosexuella baserat på bibelcitat inte ska passera utan straff. Alhem får komma till tals utan att tidningen kommenterar det.

6.2 Homosexualitet ur ett profant perspektiv

Som vi ser är en stor del av artiklarna kopplade till kyrkan och den kristna tron då homosexualitet diskuteras. Men det finns även dem som inte är det. Ett vanligt tema då detta förekommer är i debatten om välsignelseakt, äktenskap och adoption för homosexuella.

6.2.1 Välsignelseakt, äktenskap och adoption för homosexuella

En som kommer till tals i frågan om homovälsignelserna är författaren och vänsterdebattören Jan Myrdal. Myrdal menar att äktenskapet är till för kvinnan och mannen och är en av dem som skrivit under det uppror som startat för att bevara äktenskapet.

– Också i det nuvarande samhället är äktenskapet mellan man och kvinna för parterna – inklusive barnen – den enklaste juridiska formen och kärnfamiljen med man, kvinna och barn den såväl för dem själva som samhället lämpligaste och minst problemfyllda formen för samlevnad (2006-03-06).

I artikeln visas det heterosexuella äktenskapet och samlevnaden fram som ”den enklaste juridiska formen” och även det ”lämpligaste” sättet att leva på, både för individ och samhälle. En diskussion han senare utvecklar:

– Ett samkönat äktenskap är en samhällelig motsvarighet till skvadern – en blandning mellan tjäder och hare. Att säga detta är inget uttryck för vad som kallas homofobi. Vi på vänsterkanten har traditionellt respekterat den privata sfären. Det var därför vi bekämpade de paragrafer vilka innebar att homosexualitet var straffbelagt. Men vad det nu handlar om är att göra homosexualitet (bisexualitet, transsexualitet) som norm. Det är fel. Det är därtill direkt socialt och individuellt skadligt. Jag är beredd att respektera de sexuella minoriteternas rätt att leva som de önskar så länge beteendet inte skadar samhället. Men de kan inte kräva att bli normativa för oss – den stora heterosexuella majoriteten. Då blir deras strävan samhällsskadlig (2006-03-06).

Här betonas vikten av att homosexualitet inte får bli en norm i samhället. En homosexuell norm är fel och direkt skadlig, både socialt och individuellt. Att jobba för att homosexualitet inte ska vara straffbelagt innebär inte här inte att man jämför denna sexualitet med den heterosexuella. Istället handlar det om att låta de sexuella minoriteterna leva som de vill så länge de inte skadar samhället. Det går här att se hur homosexualitet betraktas som en avvikande sexualitet, där den heteronormativa normen inte får rubbas. Denna syn på homosexualitet finner vi även i en artikel där manifestet som uppropet ”bevara äktenskapet”⁴⁷ utgår ifrån, lyfts fram:

– Man bör inte godtyckligt ändra på något som är så grundläggande för varje civilisation och kultur. Denna livgivande och bestående förening mellan man och kvinna har alltid betraktats som samhällets själva urcell. Denna förening har alltid haft ensamrätt till begreppet äktenskap och åtnjutit särskilt skydd från samhällets sida, skriver man (2006-02-24).

I artikeln kommer även debattörer för ”bevara äktenskapet” till tals:

– FN:s deklaration säger att familjen, byggd på äktenskapet mellan man och kvinna, ”är den naturliga och grundläggande och naturliga enheten i samhället och äger rätt till skydd från samhället och från staten”. De som vill bredda äktenskapsbegreppet vill i grund och botten byta ut denna relation som normerande grund mot något annat (2006-02-24).

I artikeln naturaliseras äktenskapet mellan man och kvinna som det grundläggande och samhällets urcell. Ett tillstånd där en förändring starkt ifrågasätts. Debattörerna hänvisar till FN:s deklaration där äktenskapet mellan man och kvinna förknippas med det naturliga och grundläggande i samhället.

I artiklarna finns det starka kopplingar till det heteronormativa samhället. Rosenberg talar om hur olika normer präglar vårt samhälle, där heteronormativiteten utgör en av dem (Rosenberg 2002: 100-101). I artiklarna framkommer tydligt hur heteronormativitet präglar samhället och att homosexualitet som dyker upp som den avvikande sexualiteten, inte är önskvärd som norm. Argumenten grundar sig i att samlevnad och äktenskap mellan man och kvinna är själva ”urcellen”, eller ”den naturliga och grundläggande enheten”. Vidare att man mannen och kvinnan alltid har haft ensamrätt på äktenskapet. Den heteronormativa normen genomsyrar artiklarna där heterosexualitet lyfts fram som det ”normala” och ”rätta” sättet att leva på. Här blir homosexualitet en sexuell minoritet och därmed en avvikare.

⁴⁷ Uppropet ”bevara äktenskapet” har kommit till på initiativ av Svenska evangeliska alliansen.

Det går även att se hur sexualitet delas upp i ett ”vi” och ett ”de”. En uppdelning där heterosexualitetens ”vi” åtskiljs från homosexualitetens ”de”, där ”vi” hamnar högre än ”de” på den hierarkiska skalan (Rosenberg, 2002: 101-103, Brune, 2004: 33-40). I artiklarna framkommer att då den homosexuelle väl införlivas i kulturen är det som en avvikare till den heterosexuella normen, en norm som varit så i alla tider med skydd från samhälle och stat. Här finns en klyfta där den homosexuelle i form av att vara sexualitetens ”de” får kämpa för sin plats i ett heterosexuellt samhälle vilket är ett tufft utgångsläge.

Nästa artikel är skriven av ”Världen idag: s” utrikesredaktör Mats Tunehag. I artikeln lyfter Tunehag fram hur homosexuella och heterosexuella har ett lika värde, med att det för den skull inte innebär lika rättigheter.

– Vi måste våga ifrågasätta när någon grupp åberopar en viss rätt som en mänsklig rättighet. Vad menar man? Och är det verkligen en mänsklig rättighet? Ofta hörs exempelvis argumentet att homosexuella har rätt till äktenskap, adoption av barn och kyrklig välsignelse för de är lika mycket värda som heterosexuella. Rätt och fel! Tyvärr är det en sammanblandning av begrepp. Det är sant att varje människa är lika mycket värd, människovärdet graderas inte utifrån ras, religion, ekonomi, nationalitet, sexuell läggning, ålder, kön och så vidare. Sålunda har Pol Pot lika mycket värde som Moder Teresa, Jonas Gardell lika mycket värde som Ulf Ekman. Ett svältande barn i Zimbabwe lika mycket som en rik yngling i Djursholm. Men innebär de att de har samma rättigheter? Nej, rättigheter och skyldigheter varierar och ställs emot varandra – hela tiden – utan att någon för den skull är mindre värd. Det fungerar så moraliskt, praktiskt och juridiskt (2006-04-21: 1).

I inlägget ställs motsatser mot varandra för att på så sätt visa fram olikheter som leder till olika rättigheter, trots ett lika värde. Detta beläggs med att ”det fungerar så” i samhället, både vad gäller den moraliska, praktiska och juridiska aspekten. Detta ska dock inte ses som en diskriminering:

– Alla får inte gifta sig med alla hur som helst, när som helst. Men det har ingenting med diskriminering eller människovärde att göra. Småbarn diskrimineras inte för att vi förbjuder barnäktenskap, deras värde som människor påverkas inte (2006-04-21: 1).

Vidare görs även liknelser av den rätt till frihet som grovt kriminella brottslingar berövas då de hamnar i fängelse och att det för den skull inte gör dem mindre värdefulla än andra människor. Här görs alltså kopplingar mellan homosexuella, barn och grovt kriminella brottslingar. En markering som tydligt visar att homosexuella är någonting utanför den sexuella normen i samhället. Lagen drabbar alltså människor olika. Någon som konkluderas i artikelns slut.

– Äktenskap, adoption av barn och kyrklig välsignelse är ingen "mänsklig rättighet" för alla när och var och hur som helst. Lagar begränsar och drabbar oss olika, barn son vuxna, heterosexuella som homosexuella. Men vi är alla lika värdefulla (2006-04-21: 1).

Fiske, samt Hadenius och Weibull talar om binära oppositioner, vilket innebär att ställa motsatser emot varandra. Detta är någonting vi finner i ovanstående artikel (Fiske, 1987: 131-133, Hadenius & Weibull, 2003: 378). I hela artikeln ställs grupper, individer och egenskaper emot varandra, för att visa poängen med att lika värde inte behöver innebära lika rättigheter. Konkreta exempel lyfts fram där heterosexualitet och homosexualitet ställs emot varandra, där den förre tillskrivs rättigheter som den senare inte har. Att förankra diskussionen utifrån sin motsats görs ställningstagandet tydligt och lättläst. Därför blir denna teknik ett effektivt sätt att använda sig utav då man vill föra fram sitt budskap.

I artiklarna finns även två fall där de som kommer till tals inte ifrågasätter att homosexuella ska ha rätt till välsignelseakten, respektive äktenskap. En av dem är miljöpartiets språkrör Maria Wetterstrand. Då journalisten ställer en fråga om hur bra hon tycker att det är med ett kristet inflytande i politiken och i landet, svarar Wetterstrand:

– Jag är uppvuxen här och har svårt att bortse från att vårt samhällssystem bygger mycket på kristna traditioner. I frågan om homosexuella ska ha rätt att gifta sig så tycker jag att de ska ha det. Och det är bra att man skiljer kyrkan från staten. Där står jag för något annat (2006-03-29).

I artikeln kommer Wetterstrand säger till tals då det handlar om ifall homosexuella ska ha rätt att gifta sig. Här låter tidningen Wetterstrand komma till tals utan att kommentera det med egna värderingar. En annan som får komma till tals är RFSL:s ordförande Sören Andersson. Artikeln handlar om ett uppprop till stöd för äktenskapet mellan man och kvinna. I en kortfattad kommentar berättar Andersson vad han anser om dem som ligger bakom detta uppprop:

– Jag tycker väldigt illa om den här gruppen av människor. De förespråkar den stora massans rätt att förtrycka mindre grupper (2006-03-28).

I artikeln kritiserar Andersson den grupp av människor som arbetar för att homosexuella inte ska få ingå äktenskap. Inte heller här kommenterar tidningen Anderssons åsikt. Det finns andra personer som kommer till tals för uppropet, men någon kommentar på Anderssons åsikt ger tidningen inte.

6.2.2 Övrig debatt

I en artikel kommenterar RFSL: s ordförande Sören Andersson den forskning som psykologen Paul Cameron ligger bakom. Forskningen har visat på att 34 % av de sexuella övergrepp som skett på fosterbarn i Illinois har begåtts av en homosexuell gärningsman. Andersson berättar hur att Camerons oetiska forskning gjort att han blivit utesluten ur det amerikanska psykologförbundet, någonting som Andersson ställer sig bakom. Han menar att denna forskning bara är ett sätt att försöka spä på fördomar. Då han ombeds kommentera studien blir han upprörd, och han vill inte ange på vilka punkter han anser att forskningen är oetisk:

– Ni är så j-a okunniga. Pedofili har inget med homosexuell läggning att göra och jag tänker inte kommentera en så oetisk forskning (2006-01-23: 2).

I artikeln får Andersson komma till tals om vad han anser om Camerons forskning. Tidningen kommenterar inte hans uttalande men belyser att han inte vill besvara varför han anser att forskningen är oetisk.

6.3 Avslutande och sammanfattande analys

Hur skriver då ”Världen idag” om homosexualitet? Detta ska jag nu göra en avslutande och sammanfattande analys av. Jag kommer först att övergripande diskutera utifrån mina två teoretiska perspektiv. Efterkommande avsnitt avslutar sedan diskussionen i syfte och frågeställningar.

6.3.1 Senmodernitet

Att i finna kopplingar till mitt teoretiska perspektiv *senmodernitet* har inte varit svårt genom de resultat som framkommit i analysen. Återkommande diskuterar tidningen kristendomens plats i dagens samhälle och hur den har förändrats. Här har diskussionen om Svenska kyrkan och dess liberalisering varit central. ”Världen idag” beskriver hur den position som kyrkan förr intog har förändrats och att den idag istället kommit att bli en alltmer modern och sekulär kyrka, som anpassar sina värderingar efter det rådande samhällsklimatet. Prägeln av värderingar och normer som överlag flyter i det senmoderna samhället, har alltså även kommit att påverka kyrkan. Detta har i tidningen lyfts fram som en stor problematik.

En av anledningarna som ”Världen idag” lyfter fram har varit att Svenska kyrkan inte längre står för den historiskt kristna tro de en gång gjort. Värderingarna har börjat att tänjas och tolkas utefter dagens sekulära samhälle, någonting som bland annat lett fram till beslutet om homovälsignelserna. I tidningen diskuteras varför det blivit så. Varför har Svenska kyrkan övergett den historiskt kristna tron? Argument som framkommer är att Svenska kyrkan inte vill stöta sig med sitt alltmer dalande antal medlemmar. Att hänga med och anpassa sig efter samhällsandan kan då vara ett sätt att bevara dem som de har kvar. Dock väcker denna åsikt

starka känslor och kritik i ”Världen idag”. Då Svenska kyrkan, trots ett dalande antal medlemmar, fortfarande är den kyrka som har flest medlemmar lyfts det i tidningen fram hur viktigt det är att de förmedlar den kristna tron på ett ”riktigt” sätt. De som vänder sig till kyrkan i tro om att de predikar en historisk kristen tro ska också få det, någonting tidningen anser kan diskuteras då man talar om det förhållningssätt Svenska kyrkan intar i homosexualitetsfrågan idag.

Även kristdemokraternas sekulära prägel diskuteras i ”Världen idag”. Partiet kritiseras för att anpassa politiken efter samhällsklimatet och därmed inte stå för de åsikter de egentligen gör. Detta beskrivs med ord som svagt och ett svek, och Hägglunds position som partiledare ifrågasätts. Då någon ur partiet tar ställning i frågan om homosexualitet och beskriver det ur ett ifrågasättande eller kritiskt perspektiv, så backar tidningen upp och försvarar dem. Tidningen ifrågasätter även den fokusering som kommit att ligga på homo- frågor, då kd och ärkebiskopsvalet diskuteras. En fokusering som tydligt visar fram samhällets liberala inställning till homosexualitet och hur kd och ärkebiskopskandidaterna pressas i denna fråga. I ”Världen idag” lyfts detta fram som en problematik, då homosexualitetsfrågan endast är en av flera viktiga frågor att belysa då kd diskuteras eller en ny ärkebiskop ska utses.

Det går i artiklarna återkommande att se hur den inställning till homosexualitet de flesta som kommer till tals i tidningen innehar, jobbar i stark motvind i dagens senmoderna sekulariserade samhälle. Tidningen uttrycker att dessa kristna företrädare ofta känner sig motarbetade och att de i den profana världen framställs på ett felaktigt sätt. I detta samhälle blir tidningen en alternativ röst för dem som inte ställer sig bakom den liberalisering som bland annat inneburit kyrkomötets beslut om homovälsignelser. Då tidningen i form av ett medium har makt att både regissera och recensera kan de här välja att lyfta fram alternativa förhållningssätt än de profana, de har som medium helt enkelt möjlighet, likt andra massmedier, att styra innehållet så som de vill ha det. Att de just *blir* en röst mot den sekulära liberala inställningen är tydlig, då man tittat på vilka som kommer till tals. Visst förekommer diskussioner där homosexualitet inte ifrågasätts, som till exempel då fokus på frågan om homosexualitet diskuteras då det gäller kd eller ärkebiskopsvalet. Dessa artiklar säger trots allt ingenting om den inställning som råder i homosexualitetsfrågan, utan belyser endast problematiken med att denna fråga får för stort utrymme. När åsikter om homosexualitet ventileras går det dock inte att missa åt vilket håll tidningens ståndpunkt drar. Det råder en stor övervikt av kyrkliga företrädare och journalister som ifrågasätter, fördömer eller kritiserar homosexualitet och homosexuellas rättigheter. Merparten av åsikterna kopplas här dessutom till kyrkan och den kristna tron. De som är av annan åsikt och kommer till tals får säga sin åsikt utan att tidningen kommenterar dem. Dock är dessa fall få och deras ståndpunkt lyfts fram kortfattat, där inget utrymme ges till någon diskussion.

Åsikter om att homosexualitet är synd och emot Guds Ord, skrivs återkommande i tidningen, vilket är en uppfattning vi även finner inom Livets Ord och den kristna högern. Men det är inte detta som gör att jag anser mig finna denna koppling. Det är avsaknaden av alternativa

röster. Var finns de inom Svenska kyrkan som inte ifrågasätter, kritiserar eller fördömer homosexualitet? Var finns överlag de människor som är av annan åsikt än att ifrågasätta, kritisera eller fördöma homosexualitet? Då ”Världen idag” utger sig för att vara en allmänkristen tidning borde väl även dessa röster komma till tals i större utsträckning? Det är alltså avsaknaden av alternativa åsikter, där näst intill samtliga drar åt ett håll, som gör att jag anser mig finna ett förhållningssätt i frågan om homosexualitet som drar åt den kristna högern.

6.3.2 Queerteori

Mitt andra perspektiv, *queerteori*, är även det lätt att förankra i de resultat jag funnit i min analys. Heteronormativitet är den norm som merparten av dem som kommer till tals i tidningen förespråkar, även om det som nämnts ovan, finns undantag. Exempel på det har varit politikern Maria Wetterstrands uttalande om att homosexuella ska få lov att gifta sig. Den dominerande bilden som funnits i materialet är dock de värderingar som kritiserar, ifrågasätter eller fördömer homosexualitet och här är normtänkandet centralt. Det ”normala” lyfts fram via att hänvisa till sexualitet och äktenskap som någonting förbehållet en man och en kvinna, och inte mellan två av samma kön. Argumenten grundar sig bland annat i att det är ”samhällets själva urcell” och därför inte är en normerande grund man byter ut. Vidare lyfter ”Världen idag” fram värderingar fram där homosexualitet som norm skulle vara skadligt, både socialt och samhälleligt. Äktenskapet är den enklaste och lämpligaste formen av samlevnad. Då värderingar kopplas till kristendomen och kyrkan handlar det om att det är emot Guds ord, det är oförenligt med bibeln och kyrkotradition och det är ett avfall från bibeln. Den heterosexuella majoriteten är den rådande och ska så förbli. Åsikterna drar här åt samma håll, men med olika uttryck. Dock är det tydligt att den gemensamma nämnaren i allt det som ”Världen idag” skriver om homosexualitet bygger på är det heteronormativa idealet.

Nära denna diskussion ligger kopplingen där homosexualitet ses som någonting avvikande. Återkommande skriver ”Världen idag” om homosexualitet som en sexualitet som avviker från den heteronormativa normen. Detta blir tydligt då diskussionen rör olika rättigheter. Då det gäller adoption hänvisas bland annat till FN:s barnkonvention som strävar efter att varje barn ska få leva utefter en så ursprunglig familjebild som möjligt. Denna bild innefattar både en mamma och en pappa. Vidare kommenteras detta uttalande där man talar om denna uppfattning som ”en självklar uppfattning” och att ”det finns goda skäl för dessa åsikter”.

Då rättigheter diskuteras görs det även utifrån ett ”vi” och ett ”de”- perspektiv, samt där motsatser ställs emot varandra (binära oppositioner). Argument som förekommer i tidningen är till exempel att bara för att alla är lika mycket värda, så innebär det för den skull inte att alla har lika rättigheter. Exempelvis görs jämförelser med att barn inte får gifta sig, men att de ändå har lika värde som vuxna. Grovt kriminella har berövats sin frihet om de sitter i fängelse, men är lika mycket värda ändå. Homosexuella är lika mycket värda som heterosexuella, men för den skull innebär detta inte samma rättigheter. Heterosexualitet och homosexualitet delas

alltså upp och ställs emot från varandra, och ges olika rättigheter. Något som i tidningen hävdas att det för den del inte behöver ses som en diskriminering. Eftersom heterosexualiteten beskrivs som normen och det ”normala” ses heterosexualiteten som ett ”vi” som står över homosexualitetens ”de”. Detta leder i ”Världen idag” till ett ifrågasättande av homosexuellas sexuella läggning och homosexuellas rättigheter.

I analysen har jag funnit hur sexualitet beskrivs som det ”normala” och avvikaren, ett ”vi” och ett ”de” samt motsatser som ställs emot varandra, vilka alla är synsätt där sexualitet jämförs och ses som något avskilt från varandra. Heterosexualitet är den norm som råder och önskan finns att så ska förbli. Tidningen drar sig snarare mot de värderingar vi finner inom den kristna högern, än den officiella hållning Svenska kyrkan idag står för⁴⁸. Även om de åsikter som ventileras i tidningen inte tar till så starka ord som ”djävulens fördärvande av sexualiteten” eller ”att acceptera av homosexualitet är som att spotta Gud i ansiktet”⁴⁹ så finns i texterna ändå ett motstånd mot den liberala inställning som breder ut sig i samhället i homosexualitetsfrågan. En inställning som har resulterat i kyrkomötets införande av homovälsignelser i Svenska kyrkan.

6.3.3 Slutsatser av syfte och frågeställningar

Avslutningsvis ska jag nu göra en konklusion, genom att kortfattat besvara studiens syfte och frågeställningar.

Vilka kommer till tals i homosexualitetsfrågan?

Den klart övervägande delen av dem som kommer till tals är journalister som skriver för tidningen, eller röster inom kyrkan. De som kommer till tals inom kyrkan är från flera olika samfund och organisationer. Denna spridd på samfund innebär dock inte en spridd på åsikterna. De övriga röster som kommer till tals består av någon politiker, journalist, författare, överåklagare samt ordförande inom någon organisation. De förekommer att tidningen tar ställning till de värderingar som aktörer som kommer till tals förespråkar, men oftast låter ”Världen idag” de olika aktörerna komma till tals utan att kommentera deras åsikter med egna inlägg. Då det gäller dem som inte ifrågasätter homosexualitet, kommenterar inte tidningen någon av dem, men deras åsikter belyses mycket kortfattat.

Vilken syn på homosexualitet kommer till uttryck?

Överlag är frågan om välsignelseakt, äktenskap och adoption för homosexuella central, samt kristdemokraterna och ärkebiskopsvalet. ”Världen idag: s” syn på homosexualitet präglas av det heteronormativa idealet, där heterosexualitet lyfts fram som den ”normala” formen av

⁴⁸ Syftet med att här skriva ”officiella hållning” är att jag vill poängtera att det finns, som jag även nämnt i teorikapitlet, en dynamik även inom olika samfund.

⁴⁹ Citat hämtade från studien *kristen höger i Sverige*, vilket lyfts fram i teorikapitlet.

sexualitet och samlevnad och där homosexualitet blir den avvikande. Heterosexualitet och homosexualitet ställs även emot varandra som sina motsatser. De ses som avskilda från varandra där heterosexualitet ses som ett normerande ”vi”, överordnad homosexualitetens ”de”. Tidningen intar återkommande en ifrågasättande, kritisk eller fördömande inställning mot homosexualitet och homosexuellas rättigheter. Dessutom förankras mycket av de värderingar som förknippas med homosexualitet till den kristna tron. Här handlar det om att homosexualitet är emot Guds ord, att homosexualitet är oförenligt med bibeln och kyrkotradition, samt ett avfall från bibeln. I ett fåtal fall förekommer en alternativ syn i tidningen, där man bland annat förespråkar att homosexuella ska ha rätt till att gifta sig och där kritik riktas mot aktionen ”bevara äktenskapet”. Dessa åsikter ges endast ett marginellt utrymme.

Hur kopplas diskussionen om homosexualitet till kyrkan och den kristna tron?

Tidningens syn på homosexualitet kopplas återkommande till välsignelseakten för homosexuella, där Svenska kyrkans beslut om att utföra välsignelser på samkönade par diskuteras flitigt. Svenska kyrkans liberala hållning i frågan uppfattas i ”Världen idag” som en problematik och kyrkan kritiseras för att ha övergett den historiskt kristna tron. Även kristdemokraterna diskuteras i tidningen, där de både kritiseras och försvaras. Kritiken rör partiledaren Göran Hägglund och kd- ledningens ”lama” hållning i frågan om homovälsignelserna, där de istället för att stå upp för kristna värderingar anpassar sig efter det rådande samhällsklimatet. Då det från annat håll riktas kritik, eller en ”homovinkling” av kd, tar dock tidningen kd i försvar. Detta har visats både vad gäller en ledamots uttalande om adoptionsfrågan, samt SVT: s dokumentär ”Bögfaktorn”. Då tidningen tar upp ärkebiskopsvalet, har diskussionen rört problematiken med den fixering som kretsar kring homosexualitetsfrågan. Detta har visat sig genom den fokusering på inställning till homosexualitet som ärkebiskopskandidater blivit utfrågade om, samt medietrycket på den lesbiska kandidaten Anna- Carin Hammar.

Syftet är att beskriva hur tidningen *Världen idag* skriver om homosexualitet

Det råder ingen tvekan om vilken sakfråga ”Världen idag” främst förankrar homosexualitetsdiskussionen kring. Välsignelseakten genomsyrar merparten av artiklarna, och är ett återkommande ämne även då kd och ärkebiskopsvalet diskuteras. Det råder heller ingen tvekan om att tidningen skriver om homosexualitet utifrån ett heteronormativt ideal. Näst intill samtliga åsikter drar åt ett håll; att heterosexualiteten är den ”normala” sexualiteten, och homosexualiteten den avvikande. Återkommande kritiseras, ifrågasätts eller fördöms homosexualitet och homosexuellas rättigheter. Dessa åsikter lyfts främst fram från olika röster inom kyrkan, samt övriga journalister som skriver för tidningen.

7. Avslutande diskussion

I inledningen lyfte jag fram en debattartikel i DN, där David Berglund kopplar ihop ”Världen idag” med den kristna högern. Hur ser då denna bild ut i verkligheten? De åsikter som förmedlas i tidningen visar fram en ensidig syn på homosexualitet. Det *finns* fall där homosexualitet varken ifrågasätts eller kritiseras och jag har belyst samtliga av dem. Exempel på det har varit då politikern Maria Wetterstrand uttalar sig i frågan om ifall homosexuella ska få gifta sig. Dessa uttalanden är dock mycket kortfattade svar på någon fråga och inget utrymme ges för diskussion. Vidare förs även en diskussion om den problematik som råder då kd och ärkebiskopsvalet alltmer kommit att förknippas med sin hållning i en enskild sakfråga; homosexualitet och dess rättigheter. Även här förs ingen direkt kritik eller ifrågasättande av homosexualitet fram, då det inte är homosexualiteten i sig, utan fokuseringen kring detta ämne som belyses.

I desto större del av tidningen förekommer dock utförliga diskussioner där åsikter om homosexualitet framkommer. Då det gör det är det en kritisk, ifrågasättande eller fördömande bild som beskrivs, som utgår från den institutionaliserade heterosexualiteten i ett heteronormativt samhälle. Trots att alla artiklar, som nämnts, inte kritiserar eller ifrågasätter homosexualitet så finns det dessutom ingen artikel där någon för en utförlig diskussion utifrån en annan synvinkel än den heteronormativa. Då Svenska kyrkans liberala hållning i frågan om homovälsignelser kritiseras återkommande, väntar jag hela tiden på en artikel där en representant för denna liberalism ska få föra en diskussion i tidningen. ”Världen idag: s” profil är ju en ”allmänkristen tidning”, borde då inte även de liberala rösterna få göra sin röst hörd i debatten?

Någonting som även slagit mig är hur tidningen väljer att sätta rubriker på artiklarna. Exempel på det är intervjun med Maria Wetterstrand, där rubriken lyder: ”barn är mer än en schysst attiralj”. Det är inte den liberala synen på homosexualitet eller något inom politiken som hamnar i fokus, utan det som tidningen återkommande knyter an till; familjen. Detta gäller även en intervju med Ebba von Sydow, som intervjuades i tidningen under min prenumeration. Artikeln som handlar om hennes arbete inom mode, har rubriken ”familjen betyder allt”. Detta är naturligtvis uttalanden som både Wetterstrand och von Sydow gör, men det är ändå spännande att se att ”Världen idag” väljer att lägga fokus på familjen då diskussionen i tidningen överlag rör mycket om familjen. Det är såklart inte ovanligt att en intervju blir personlig, där familjen är en del av det. Dock är familjen just *en* del av flera olika personliga ämnen som nämns och tas upp i intervjuerna. En studie ur ett framingsperspektiv vore här intressant att studera. Vad drar man fram ur artiklarna och sätter främst? Hur speglar det tidningens skildring av saker och ting? Går det att finna mönster här?

I uppsatsen har jag belyst tidigare forskning av mediebilder av homosexualitet, där den kristna tidningen Dagen/Nya Dagen ingått. I Anderssons studie beskrivs hur homosexualitetsfrågan

ägnas mer än tio gånger så mycket utrymme än de övriga studerade tidningarna. Då jag inte gjort någon jämförelse med övriga tidningar kan jag inte uttala mig huruvida "Världen idag" ägnar desto mer uppmärksamhet åt homosexualitet än övriga medier, men en sak är säker; homosexualitet är en flitigt debatterat ämne inom tidningen. På hundra dagar skrivs 29 artiklar som mer eller mindre har förankring i diskussionen om homosexualitet, och då kommer tidningen ut endast tre dagar i veckan. Det blir ungefär en artikel per tidning, vilket belyser att det finns ett tryck på diskussionen av detta ämne. En likhet jag kunnat finna med Mårtensgård och Ödmarks studie av "Nya Dagen", är den könsneutrala diskussion om homosexualitet som förekommer även i "Världen idag". Mycket sällan nämns ord som bög, lesbisk, gay och så vidare då "Världen idag" skriver om homosexualitet. Diskussionen förankras främst i homo-begreppet, med diverse ändelser.

Att hävda att tidningen "Världen idag" är en del av den kristna högern i Sverige kan jag i denna studie inte fastställa. För att kunna göra det skulle jag behöva studera en längre tidsperiod, någonting som även hade krävt en längre studieperiod. Vad jag däremot kan säga är att av mitt studerade material tenderar tidningen genom hur de skriver om homosexualitet att stå för de värderingar om homosexualitet, som vi finner inom den kristna högern. Ett stort argument här är de nyanserade åsikter som förekommer, då tidningen belyser synen på homosexualitet.

Hur menar jag då att en nyanserad bild skulle se ut? Tanken är här inte att tidningen även skulle vara ett forum för gay- rörelsen. Då "Världen idag" är en kristen tidning är det såklart inte konstigt att det återkommande är röster inom kyrkan som kommer till tals. Det jag efterlyser är helt enkelt alternativa åsikter inom kyrkan till frågan om homosexualitet. Det känns helt enkelt som att tidningen "snärar in sig" genom att säga sig stå för en "allmänkristen profil", samtidigt som i princip samtliga åsikter som belyses i tidningen, har samma inställning till frågan.

När det diskuteras är den heterosexuella normen central och homosexualitet beskrivs med begrepp som synd, avfall från bibeln, avkristnad sexualitet, mot Guds Ord, och så vidare. Det är utifrån detta jag tror att kopplingarna mellan tidningen och den kristna högern kommer ifrån. En koppling som genom det material jag studerat känns fullt rimlig, men som för att helt fastställas skulle behöva mer "kött på benen". Här efterlyses vidare forskning. Jag har belyst ett av flera intressanta ämnen som tidningen fått kritik för hur de skriver om. Hur skriver de övriga ämnen, som islam för exempel? Detta vore intressant att studera och genom fler studier går det dessutom att på en säkrare grund avgöra tidningens koppling till den kristna högern.

Det är dock även viktigt att slå ett slag för yttrandefriheten. Vi har i Sverige rätt att tycka vad vi vill om saker och ting, så även dem som för exempel ifrågasätter ett könsneutralt äktenskap. Den frustrering och oro som beskrivs då kd och ärkebiskopsvalet kopplas till

sakfrågan om homosexualitet kan jag därför förstå. Kd och ärkebiskopsvalet handlar om mycket mer än om inställningen till homosexualitet.

Det är anmärkningsvärd lite forskning som ägnat sig åt att studera religiöst inriktade medier. Ser man till de stora dagstidningarna för exempel så finns det otaliga forskningsrapporter med en vidd spridning på angreppssätt, medan de mindre tidningarna glöms bort. Att stora mediekanaler ägnas desto mer forskning är inget jag ifrågasätter eller förundras över då de både hörs och syns mest. Dock får vi inte glömma ett även en tidning med 9000 prenumeranter kan vara en viktig källa till opinion, som behöver granskas. Här uppmuntras till vidare forskning, både vad gäller ”Världen idag” men även övriga mindre tidningar, både kristna och profana.

Att ”Världen idag” sticker ut genom hur de skriver tror jag även blir ett effektivt redskap för att nå ut i debatten. Det finns ju ett uttalande som lyder ”ingen publicitet är dålig publicitet”, någonting som kanske inte stämmer fullt ut men som det definitivt ligger en hel del i. Visst får tidningen flera kritiska röster emot sig, men om de resulterar i att de uppmärksammas i DN så innebär ju även detta att ”Världen idag: s” budskap når ut till en betydligt större läsekrets. En läsekrets som kanske inte ens vetat att de funnits, men där nyfikenhet väcks. Som ett svar på Berglunds debattinlägg skriver ”Världen idag: s” chefredaktör Carin Stenström:

– Läsarundersökningar visar att drygt 75 procent av våra läsare kommer från andra samfund än den så kallade trosrörelsen Livets ord. Vi har också en växande skara läsare av icke bekännande kristna som tröttnat på etablerade medier. Med vår orädda journalistik har vi visat att vi inte går i ledband.

Jag tror att ”Världen idag” är en viktigare del av nyhetsflödet än man tror, med en sedan starten ständigt ökande upplaga som når långt utanför Livets Ords väggar. De har knappast blivit fler men de ropar allt högre är ord som kommer från Berglund, då han i DN skriver om den kristna högern, där ”Världen idag” är en av dem han nämner. Följdfrågan blir hur högt ”Världens idag”: s rop når, hur långt dess åsikter bär, och framförallt hur viktig den är för opinionen. Någonting framtiden får utvisa.

8. Sammanfattning

Världen idag är en tidning med allmänkristen profil som kommer ut tre dagar i veckan. Den har funnits sedan 2001 och finns även tillgänglig på nätet. Det har från flera håll höjts röster som riktat kritik mot tidningen, och påstått att den står i nära relation till Livets Ord. Dessutom har det även väckts upprörda känslor över hur tidningen skriver om kontroversiella ämnen, bland annat homosexualitet. I ett internt uppslag från JMG väcktes därför ett intresse av att få en studie genomförd på tidningen och hur de skriver om olika ämnen.

Jag har studerat hur tidningen skriver om homosexualitet genom att göra en kvalitativ innehållsanalys (ECA). Detta har gjort att jag kunnat komma studieobjektet nära, för att kunna finna mönster och hur de avviker i hur de skriver om homosexualitet. Utifrån mina teoretiska utgångspunkter har syfte och frågeställningar utformats, vilket har resulterat i ett analyschema med frågor jag ställt till mitt material. Materialet består av 29 artiklar publicerade mellan den 23 januari till den 2 maj 2006.

Via mitt teoretiska perspektiv *senmodernitet* har jag velat belysa dagens sekulära samhälle, där kyrkan och kristendomens plats alltmer tappat sitt fäste. I detta samhälle flyter värderingar och normer och vad som är rätt och fel är här inte självklart. Här blir ”Världen idag” en form av ”motståndsrörelse” till vad de kallar den ”värdeförvirring” som präglar vårt samhälle, och arbetar för att kristna värderingar bevaras och återfår sitt fäste.

Via *queerteori* har jag velat belysa den heteronormativitet som präglar samhället i allmänhet och kyrkan i synnerhet. En norm där heterosexualitet definieras som det ”normala” och där homosexualitet blir en avvikande sexualitet. Därför har jag funnit det intressant att studera hur ”Världen idag” som religiöst inriktat medium förhåller sig till homosexualitet, och hur den heterosexuella normen tar sig uttryck.

Homosexualitetsfrågan förankras främst i ämnen som välsignelseakt- äktenskap och adoption, samt kd och ärkebiskopsvalet. Homovälsignelsen är här utan konkurrens det ämne som förekommer oftast. De som kommer till tals i homosexualitetsfrågan är främst företrädare inom kyrkan, samt övriga journalister som skriver för tidningen. Då väl åsikter ventileras om homosexualitet och dess rättigheter drar tidningens hållning tydligt åt ett håll. Homosexualitet ses som en avvikare till den ”normala” heterosexualiteten. Heterosexualiteten ses även som ett högre ”vi” där homosexualitetens ”de” hamnar lägre på den hierarkiska skalan. Homosexualitet ifrågasätts, kritiseras eller fördöms återkommande. Dessutom förankras åsikter återkommande till kyrkan och den kristna tron, där homosexualitet till exempel ses som ett avfall från bibeln, emot Guds Ord, samt emot bibeln och kyrkotraditionen. Det förekommer alternativa åsikter om homosexualitet, men de är få och belyses endast kortfattat.

9. Referenser

Litteratur

- Altheide, David L (1996) *Qualitative media analysis*. California: Sage
- Andreasson, Martin (1996) *Öppenhet och motstånd. Om homosexualitet i massmedia 1990 – 1994*. Stockholm: Folkhälsoinstitutet.
- Asp, Kent (1999) ” Mäktiga eller maktlösa? Medierna inför 2000-talet.” i *Medierna i samhället. Kontinuitet och förändring*. Göteborg: Nordicom
- Berger, P, Berger, B & Kellner, H (1974) *The Homeless Mind. Modernization and consciousness*. New York: Vintage Books.
- Berman, Marshall (1995) *Allt som är fast förflyktigas* (3:e upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- Bohman, Lars (1995) *Man och man emellan – En bok om manlig homosexualitet*. Stockholm: Natur och Kultur
- Brune, Ylva (2004) *Nyheter från gränsen – Tre studier om ”invandrare”, flyktingar och rasistiskt våld*. Göteborg: Göteborgs universitet. Institutionen för journalistik och masskommunikation.
- Carlsson, Bo Göran (2000) *Religion, kultur och manlig homosexualitet*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Djerf Pierre, Monica (1996) *Gröna Nyheter. Miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar 1961-1994*. Göteborg: Göteborgs Universitet. Institutionen för journalistik och masskommunikation
- Fiske, John (2003) *Television culture*. London: Routledge.
- Giddens, Anthony (1996) *Modernitetens följder*. Lund: Studentlitteratur.
- Giddens, Anthony (1999) *Modernitet och självidentitet –Självvet oh samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos.
- Giddens, Anthony (1998) *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur.
- Hadenius, Stig & Weibull, Lennart (2003) *Massmedier – En bok om Press, Radio och TV* (8:e upplagan). Falun: Albert Bonniers Förlag.
- Hammer, Olav (1997) *På spaning efter helheten – NEW AGE – en ny folktro?* Stockholm: Wahlström och Widstrand
- Helland, Knut, Knapskog, Karl, Larsen, Leif Ove, Østbye, Helge (2004) *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber

Henriksson, B & Ytterberg, H (1990) *Fiendebilder. Vinklingen av homosexualiteten i massmedier*. Stockholm: Institutet för sociala studier.

Larsson, Staffan (1994) "Om kvalitetskriterier i kvalitativa studier" i Starrin, Bengt & Svensson, Per-Gunnar (red.) *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur

Lindström, Sussanne (2006) *Kamp om rummet. En studie av heteronormativitet i Svenska kyrkan*. Umeå: Institutionen för kultur och medier.

Moraga, Cherrie (1983) *A long line of Vendidas. Loving in the War Years*. Boston: South End Press

Petersson, Olof & Carlberg, Ingrid (1990) *Makten över tanken*. Stockholm: Carlssons.

Reimers, Eva & Lindström, Susanne (Red.) (2000) *blott i det öppna – Kyrkorna och kärlekens olika vägar*. Stockholm: Verbum Förlag AB

R&S, (1986) *Kristen höger i Sverige?* Stockholm: Religionssociologiska Institutet.

Rosenberg Tiina, (2002) *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas.

Wennergren, Kristina (1993) *Inre kontakter med yttre världar. Regnbågsterapier*.

Tergel, Alf (2001) *från JESUS till MODER TERESA (7:e upplagan)*. Göteborg: Verbum förlag AB

T S- boken (2005)

Seppänen Sterky, Manu (Red.) (2005) *Kärlekens pris – En antologi om homofobi och heteronormativitet*. Stockholm: Atlas

Tidskrifter

Borgström, Eva (1998) "Queerstudier i USA - och i Sverige?" i *kvinnovetenskaplig tidskrift*, 1 (19) 8-22.

Kulick, Don (1996) "Queer theory: vad är det och vad är det bra för?" i *Lambda Nordica* 3-4(2) 15-22.

Laskar, Pia (1996) "Queerteori och feminismen: beröringspunkter och spänningar" i *Lambda Nordica* 3-4 (2) 67-80.

Liljeström Marianne (1990) "Institutionaliserad heterosexualitet och undersökningen av könssystem" i *kvinnovetenskaplig tidskrift*, 4 (11) 18-29.

Uppsatser

Hansson, Erika och Henriksson, Johanna (2005) *Det brinner i Frankrike!!! – En kvalitativ textanalys av hur reportagen i Frankrike byggdes upp i Rapport.* (B-uppsats MKV, 5 poäng) Göteborg: Göteborgs universitet. Institutionen för journalistik och masskommunikation.

Mårtensgård, Maija & Ödmark, Sara (2002) *Bara bögar – en studie av mediebilden av homosexuella i fyra svenska tidningar under sommaren 2002.* (C-uppsats i journalistik) Sundsvall: Mitthögskolan i Sundsvall. Institutionen för informationsteknologi och medier,

Mail

helena.waldemarsson@fralsningsarmen.se (2006-04-07)

info@hemmetsvan.se (2006-04-18)

ulrika.ramstrand@pingst.se (2006-04-10)

Internet

<http://www.amosmagasin.com> (2006-04-05)

<http://www.dagen.se> (2006-04-05)

<http://www.fralsningsarmen.se> (2006-04-05)

<http://www.hemmetsvan.se> (2006-04-08)

http://www.homo.se/upload/homo/pdf_homo/homosexuellasrattigheter.pdf (2006-04-16)

<http://www.ibra.se> (2006-04-05)

<http://www.junia.nu> (2006-04-05)

<http://www.kaggeholm.nu> (2006-04-05)

<http://www.kp.nu> (2006-04-05)

<http://www.krn.se> (2006-04-05)

<http://www.kyrkanstidning.se> (2006-04-05)

<http://www.sandaren.se> (2006-04-08)

http://www.svenskakyrkan.se/utredningar/samtalsdokumentet_homosexuella_i_kyrkan/hela_texten-11.htm (2006-04-23)

<http://www.tidningenbroderskap.se> (2006-04-05)

<http://www.tronsvarld.se> (2006-04-08)

<http://www.trotsallt.se> (2006-04-08)

<http://www.tvinter.se> (2006-04-05)

<http://www.varldenidag.se> (2006-03-25, – 2005-05-29)

<http://www.varldenidag.se/?tid=5&sessId=Ap7tPufW&mid=48&b=1>(2006-04-05)

Per telefon

Världen idag., kundtjänst (2006-04-06)

Världen idag., redaktionen (2006-04-26)

Nordicom., Stefan Sundin (2006-04-26)

Broschyrer

HomO (2006) *Öppna! Om skolans ansvar att främja elevers lika rättigheter oavsett sexuell läggning.* Stockholm: HomO

Tidningsartiklar

Agnarsson, Ruben ”Ett äventyr och mångas ansvar” i *Världen idag* (2006-02-24)

Florin, Magnus ”Livets ord målar om fasaden” i *Dagens Nyheter* (2006-05-15)

Stenström, Carin ”DN ger en vrångbild av Livets ord” i *Dagens Nyheter* (2006-05-19)

Studiens material

Ditt arv kan sponsra RFSL (2006-05-02: 1)

Präst polisanmäls för hets, (2006-05-02: 2)

Åsiktsförtryck är alltid ett förtryck (2006-04-24: 1)

Svenska kyrkan dräneras på kunniga medarbetare (2006-04-24: 2)

Lika värde betyder inte lika rättigheter (2006-04-21: 1)

Har kd en dubbel agenda? (2006-04-21: 2)

Lotteririksdag tvingade fram budgetsamarbete (2006-03-31)

”Barn är mer än en schysst attiralj” (2006-03-29)

10 000 i uppprop för äktenskapet (2006-03-28)

När blev vanliga äktenskap tvivelaktiga? (2006-03-24)

Ulf Ekman kommenterar ärkebiskopsvalet (2006-03-24)

Vänsterledare trängd av valfrihetskrav (2006-03-20)

SVT: s valkampanj drar igång (2006-03-17: 1)

SVT:s maratongranskning av kd är nu genomförd (2006-03-17: 2)

Utfrågningsstol blev predikostol för Sahlberg (2006-03-15: 1)

Idag kan det avgöras vem som blir Svenska kyrkans ärkebiskop (2006-03-15: 2)

Syndaförlåtelse – omodernt och passé? (2006-03-14)

Rivstart för aktion för bevarande av äktenskap (2006-03-06)

De tar upp kampen för äktenskapet (2006-02-24)

HomO klarar inte mångfald (2006-02-22: 1)

Ville avslå homoadoption – får kd- kritik (2006-02-22: 2)

Homohets tas upp på nytt (2006-02-14)

Livets små och stora frågor (2006-02-10)

Beslut om homovälsignelse drabbar ryska barn (2006-02-01: 1)

Kidnappingsrisk i ärkebiskopsval (2006-02-01: 2)

Slut upp bakom Fader Josef (2006-01-30)

Kejsarens nya kläder? (2006-01-27)

Ökad aktivitet bland bibeltrogna (2006-01-23: 1)

RFSL kritiserar Cameron (2006- 01-23: 2)

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Bakgrund	3
2.1 Homosexualitet	3
2.1.1 Homosexualitetens historia	3
2.1.2 Homosexualitet i Sverige, ur ett juridiskt- och samhällsperspektiv ...	4
2.1.3 Homosexualitet inom kyrkan	5
2.2 Kristna medier	7
2.2.1 Kristna medier i Sverige	8
2.2.2 Kristna nyhetstidningar i Sverige.....	8
2.2.3 Tidningen Världen idag	9
3. Teoretiskt perspektiv	12
3.1 Senmodernitet.....	13
3.1.1 Det senmoderna samhället.....	13
3.1.2 Sekulariseringen.....	14
3.1.3 Religionens plats i det senmoderna samhället.....	15
3.1.4 Mediernas roll i det senmoderna samhället.....	19
3.2 Queerteori.....	23
3.2.1 Vad är "queer" och "queerteori".....	23
3.2.3 Heteronormativitet, "kvinna + man = normalt"	26
3.3 Sammanfattning av teoretiskt perspektiv.....	30
4. Syfte och frågeställningar	33
4.1. Problemformulering.....	33
4.2 Syfte	34
4.3 Frågeställningar	34
5. Metod och material	35
5.1 Vilken metod?	35
5.1.1 Den kvalitativa innehållsanalysen.....	35
5.1.2 Altheides etnografiska innehållsanalys (ECA)	36
5.2 En motivering och reflektion av studiens materialurval.....	37
5.3 Hur har jag gått tillväga?.....	40
5.3.1 Kännedom om mitt studieobjekt.....	40
5.3.2 Resan till analysens slutgiltiga form	40
5.3.3 Analysarbetets gång	41
5.4 Med facit i hand – en tillbakablick och summering	42
6. Resultat och analys	45
6.1 Homosexualitet, kyrkan och den kristna tron.	45
6.1.1 Välsignelseakt för homosexuella.....	45
6.1.2 Kristdemokraterna.....	50
6.1.3 Ärkebiskopsvalet	53
6.1.4 Övrig debatt.....	55
6.2 Homosexualitet ur ett profant perspektiv.....	56
6.2.1 Välsignelseakt, äktenskap och adoption för homosexuella	56
6.2.2 Övrig debatt.....	59

6.3 Avslutande och sammanfattande analys	60
6.3.1 <i>Senmodernitet</i>	60
6.3.2 <i>Queerteori</i>	62
6.3.3 <i>Slutsatser av syfte och frågeställningar</i>	63
7. Avslutande diskussion	66
8. Sammanfattning	69
9.Referenser	70
Bilaga 1: Analysschema	

Analysschema

Syftet är att beskriva hur tidningen *Världen idag* skriver om homosexualitet

Inledande frågor:

- Vilket datum publicerades artikeln?
- Vad är artikelns namn?
- Vem har skrivit den?
- Var i tidningen står den? (opinion, nyheter, kultur osv.)

Frageställningar:

1) Vilka kommer till tals i homosexualitetsfrågan?

- Vem/vilka är aktörerna? (både de som nämns och själv kommer till tals, omtalad och agerande aktör)
- Vem/vilka får komma till tals? (de som själv kommer till tals, agerande aktör)
- Vilken ställning tar "Världen idag" till de olika aktörerna och hur kommer detta i så fall till uttryck?

2) Vilken syn på homosexualitet kommer till uttryck?

- Vilka frågor och teman kopplas diskussionen om homosexualitet kring? (familj, giftermål, pedofili, hatbrott, kriminalitet, till exempel)
- Vilka värderingar förknippas med homosexuella/homosexualitet?
- Hur sätter man ord på homosexuella/homosexualitet?
- Hur skildras normal/onormal sexualitet?
- Hur skildras sexuell avvikelse?
- Hur skildras sexualitet i form av ett vi – de/de Andra? (jämförande av olika sexualiteter till exempel)
- Hur skildras sexualitet i form av binära oppositioner?

3) Hur kopplas diskussionen om homosexualitet till kyrkan och den kristna tron?

- Vilka argument om synen på homosexualitet kopplas till kyrkan och den kristna tron, och i så fall hur?
- Hur skildras den "kristna" synen på homosexualitet?
- Hur skildras kristendomens och kyrkans plats i det dagens samhälle?